O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ... PALATASI
29090 1
№ 114

Shu aziz Vatan — barchamizniki

O'ZBEKISTON OVOZI

O`ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI SIYOSIY-IJTIMOIY GAZETASI

2001 YIL 25 SENTABR ◆ SESHANBA ◆ № 115 (26.817)

БУЮК БРИТАНИЯ — ЎЗБЕКИСТОН ДЎСТЛИК ЖАМИЯТИ

Ўзбекистон Республикасининг Буюк Британиядаги элчихонасида мамлакатимиз мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган тадбирлар доирасида Буюк Британия — Ўзбекистон дўстлик жамиятининг расмий тақдимот маросими бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон ташқи иқтисодий алоқалар вазири — «Ўзбекистон — Буюк Британия» дўстлик жамияти раиси Э.Ганиев бошчилигидаги мамлакатимиз делегацияси ҳам иштирок этди.

Таниқли давлат арбоби ва бизнесмен сэр Т.Сейнсбури ушбу жамиятнинг Президенти, Савдо ва иқтисодиёт бўйича Ўзбекистон — Британия кенгаши ҳамраиси доктор Х.Бут жамият раиси, доктор Ш.Акинер (Лондон университети) раиснинг ўринбосари бўлдилар. Жамиятнинг асосий ташкилотчилари орасида Вестминстер университети ректори доктор Копланд, обшиналар палатаси аъзоси ҳамда Марказий Осиё мамлакатлари билан алоқалар бўйича парламент гуруҳи раиси Дж.Казинс, таниқли банкир ва дипломат сэр Д.Томас, Лордлар палатаси аъзоси виконт Веверли ва Ўзбекистоннинг Буюк Британиядаги элчиси А.Файзуллаев бор.

Маросимда сўзга чиққанлар ушбу жамиятнинг тузилиши мамлакатларимиз ўртасида турли соҳалардаги икки томонлама ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга, халқ дипломатияси усуллари билан икки мамлакат ўртасидаги дўстона алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилишини алоҳида таъкидлашди.

Ижроия қўмита раҳбарияти таркибида Ташқи ишлар, Савдо ва иқтисодиёт вазирликларининг, академик ва ишбилармон доиралар вакиллари бор.

Маросимда Буюк Британиянинг Европа ишлари бўйича вазири П.Хейннинг мазкур янги жамият тузилиши муносабати билан йўллаган қутлов хати ўқиб эшиттирилди. Жамият раҳбарияти Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Буюк Британия Бош вазири Тони Блэр номига табрик мактуби йўллади.

Ўзбек санъат усталарининг чиқишлари, миллий либослар ҳамда «Ўзбекистон — кўҳна ва навқирон мамлакат» номли суратлар кўргазмаси меҳмонларда ўчмас таассуротлар қолдирди.

■ «Жаҳон» АА

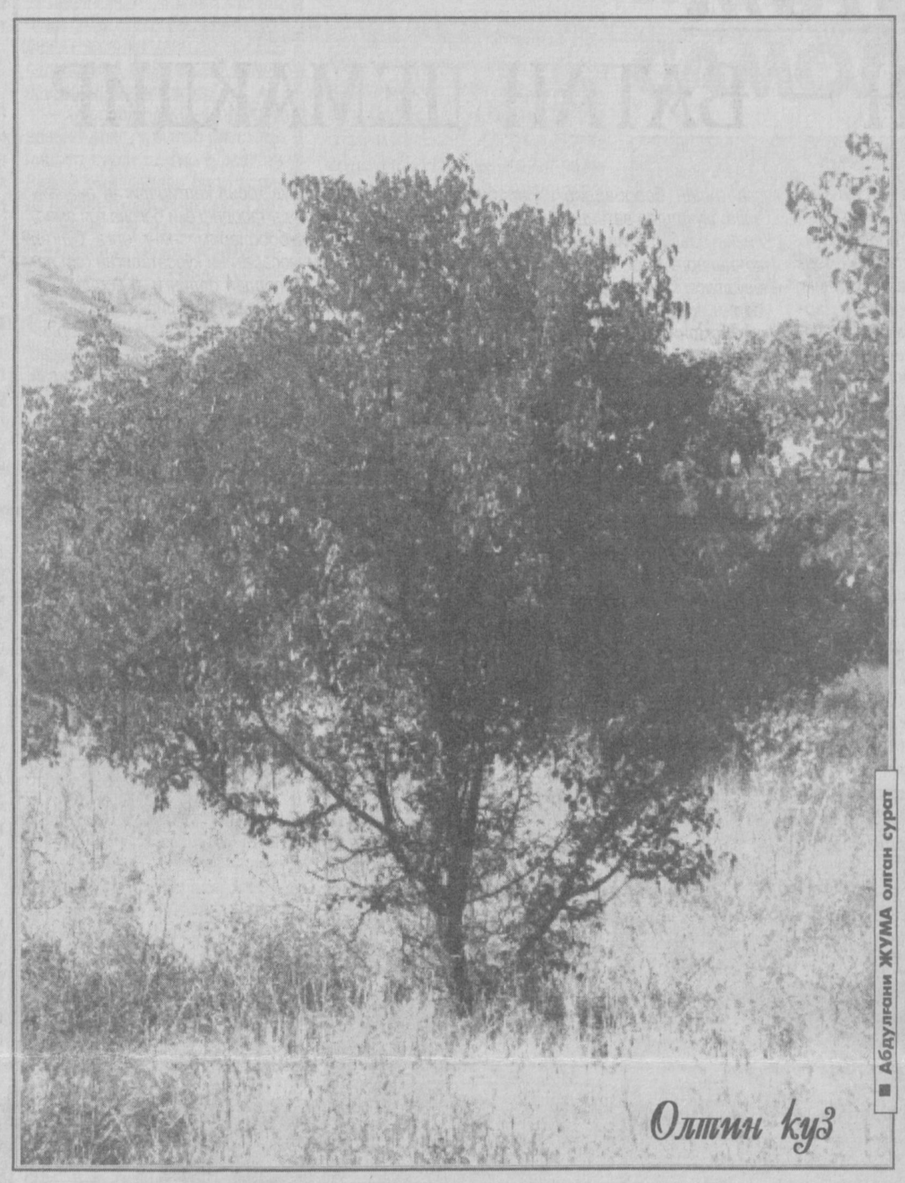

■ Абдулғани ЖУМА олган сурат

Олтин куз

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ

Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда 2002 йилги давлат бюджети ҳамда макроиқтисодий кўрсаткичлар прогнозлари лойиҳалари кўриб чиқилди. Мажлисда Вазирлар Маҳкамаси комплекслари, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари раҳбарлари, Вазирлар Маҳкамаси аппаратининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Мажлисни Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ўткир Султонов бошқарди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, макроиқтисодиёт ва статистика вазири Рустам Азимов ва молия вазири Мамаризо Нурмуродовнинг ахборотлари тингланди.

Ҳужжатларни муҳокама қилишда Давлат солиқ қўмитаси раиси Ботир Хўжаев, Давлат божхона қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Саидазим Орипов, қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари Абдураҳим Жалолов, «Ўзбекнефтгаз» холдинг компанияси раисининг ўринбосари Олимжон Зокиров, олий ва ўрта махсус таълим вазири Саидахрор Ғуломов, халқ таълими вазири Рисбой Жўраев, соғлиқни сақлаш вазири Феруз Назиров қатнашди.

2002 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар прогнози ва Давлат бюджети параметрлари лойиҳаси умуман маъқулланди, уни кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига тақдим этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

■ (ЎзА)

БУ ДУНЁНИНГ ИШЛАРИ

ОҚ УЙГА ЙЎЛ

Япония Бош вазири Дзюнъитиро Коидзуми Оқ уй раҳбари Жорж Буш билан учрашиш мақсадида АҚШга жўнаб кетди. Хабарларга қараганда, музокарада АҚШнинг халқаро террорчи гуруҳларга қарши курашида Япониянинг иштироки билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади.

КОЧҚИНЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНДИ

Эрон афғон қочқинлари учун икки юз минг кишига мўлжалланган саккизта лагер ташкил қилди. Маълумотларга қараганда, ҳозир Эрон ҳудудида 2,8 миллион нафар афғонистонлик қочқин бор.

ИҚТИСОДИЙ ЖАЗО БЕКОР ҚИЛИНДИ

АҚШ ҳукумати Ҳиндистон ва Покистонга нисбатан жорий этилган иқтисодий жазони бекор қилди. Президент Жорж Буш тегишли вазирликларга бу ҳақда кўрсатма берди. Иқтисодий жазо 1998 йилда, Ҳиндистон ва Покистонда ядро қуроли синовдан ўтказилгандан сўнг жорий қилинган эди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 25 сентябрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: */

1 Австралия доллари	207,46	10 Люксембург франки	96,49
1 Австрия шиллинги	28,29	1 Малайзия рингити	112,12
1 Англия фунт стерлинги	619,60	1 Германия маркаси	199,01
10 Бельгия франки	96,49	1 Польша злотийси	102,32
1 Голландия гульдени	176,62	1 СДР	550,55
10 Греция драхмаси	11,43	1000 Туркия лираси	0,28
1 Дания кронаси	52,33	1 Финляндия маркаси	65,46
1 БАА дирхами	115,99	1 Франция франки	59,34
1 АҚШ доллари	425,99	1 Швейцария франки	269,21
1 Миср фунти	100,41	1 ЕВРО	389,23
10 Испания песети	23,39	10 Жанубий Корея вони	3,26
100 Италия лираси	20,10	10 Япония иенаси	36,59
1 Канада доллари	271,12	1 Россия рубли	14,49
1 Хитой юани	51,47	1 Украина гривнаси	79,78

*/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

ИШБИЛАРМОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

2001 йилнинг 1 октябридан бошлаб

Тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлган барча шахслар ўз ишларини давлат рўйхатидан ўтказиш учун туман ва шаҳар ҳокимликларида «бир идора орқали» шаклида махсус ташкил қилинган бўлимларига қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак:

— якка тартибдаги тадбиркорлар учун 4 та ҳужжат:

- ❒ давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида ариза;
- ❒ 3х4 ўлчамли иккита фотосурат;
- ❒ рўйхатдан ўтказиш йиғимининг тўланганлиги ҳақида банк ҳужжати;
- ❒ муҳр ва штамп эскизлари (уч нусхада) ҳамда паспорт.

— юридик шахслар учун 6 та ҳужжат:

- ◆ ариза;
- ◆ корхона таъсис ҳужжатларининг нотариал тасдиқланган икки асл нусхаси;
- ◆ тадбиркорлик субъектининг почта манзилини тасдиқловчи ҳужжат;
- ◆ рўйхатдан ўтказиш йиғимининг тўланганлиги ҳақида банк ҳужжати;
- ◆ фирма номи тўғрисидаги гувоҳнома;
- ◆ муҳр ва штамп эскизлари (уч нусхада).

— фермер хўжаликлари учун 8 та ҳужжат:

- ■ ариза;
- ■ қишлоқ хўжалиги кооперативи умумий йиғилишининг ёки юқори бошқарув органининг хўжаликни ташкил этиш тўғрисидаги қарори;
- ■ Низомнинг нотариал тасдиқланган икки асл нусхаси;
- ■ тадбиркорлик субъектининг почта манзилини тасдиқловчи ҳужжат;
- ■ рўйхатдан ўтказиш йиғимининг тўланганлиги ҳақида банк ҳужжати;
- ■ фирма номи тўғрисидаги гувоҳнома;
- ■ танлов комиссиясининг ер участкаси бериш ҳақидаги баённомаси, бизнес-режа нусхалари;
- ■ муҳр ва штамп эскизлари (уч нусхада).

Солиқ инспекцияси, статистика органлари ва Ички ишлар бошқармасининг тегишли бўлимларида ҳисобга қўйиш ва рухсат олиш ишларининг ҳаммаси рўйхатдан ўтказиш идоралари томонидан амалга оширилади.

Ариза берилган кундан эътиборан, якка тартибдаги тадбиркорлар 8 кунда, юридик шахслар ва фермерлар 12 кунда тўлиқ таъсис ҳужжатларини ўз қўлига оладилар.

Рўйхатдан ўтказиш идораларига топшириладиган таъсис ҳужжатларини туман ва шаҳар товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палаталари ёки консалтинг фирмалари тайёрлаб берадилар.

ИЖОДИЙ ПАРВОЗЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

Тўнғич театрларимиздан бири — Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик театри биноси Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан қайта тикланиб, шарқона ва замонавий меъморлик анъаналарини ўзида жам этган кўркам маданият масканига айлангани, куни кеча эса унга расман «Миллий театр» мақоми берилгани мамлакатимизда профессионал театр санъатини янада ривожлантириш, ватанимизнинг бой тарихи, аждодларимизнинг ўлмас меросини, мустақиллик йилларида эришган улкан ютуқларимизни, бугунги замонавий қаҳрамонлар сиймосини акс эттирувчи бадиий баркамол асарлар яратишни рағбатлантириш, халқимиз маънавиятини янада юксалтириш, ёш авлод қалби ва онгига эзгулик ғояларини сингдиришда унинг ролини янада оширди.

Шу муносабат билан театрнинг муҳташам биносида юртимизнинг таниқли маданият ва санъат намояндалари, кенг жамоатчилик вакиллари ва томошабинлар иштирокида тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Уни Маданият ишлари вазири Х.Жўраев очди.

Тадбирда мазкур санъат даргоҳининг миллий театр мақомини олгани театр санъатимиз тарихига зарҳал ҳарфлар билан ёзиладиган муҳим воқеа экани таъкидланди. Зеро, миллий театрига эга бўлган кунни кўриш орзусида халқимизнинг не-не буюк ўғлонлари курашмади, умрларини ана шундай улуғ ишларга бахшида этмади. Бу даргоҳ саҳнасида ўзбек санъати фидойи фарзандларининг табаррук излари бор.

Театрга берилган бундай улуғ ном чароғон келажак умидида дунёдан кўз юмган аждодлар руҳини шод этиб, бугунги ижодкорлар зиммасига бебаҳо меросимиз, бетакрор қадриятларимизни замонавий руҳ билан уйғунлаштириш баробарида, миллий истиқлол ғояларига ҳамоҳанг халқчил саҳна асарлари яратишдек улкан вазифаларни юклайди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов иштирок этди.

■ (ЎзА)

ШОИРЛАР ХИЁБОНИ

Энергетиклар шаҳри Тахиатошдаги маданият ва истироҳат боғида шоирлар хиёбони очилди. Хиёбонга Алишер Навоий, Қарғабой ўғли Бердақ, Кунхўжа Қўсибой ўғли Ажиниёз, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Пушкин, Абай, Махтумқули бюстлари қўйилган.

Хиёбоннинг очилиш маросимида шаҳар ҳокими, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси депутати М. Жумабоев сўзлади. Қорақалпоғистон Республикаси Ёзувчилар уюшмаси бошқаруви раиси, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ ёзувчиси Тулепберген Қаипбергенов хайрли иш учун миннатдорчилик билдирди.

■ Реймбой ЕШИМБЕТОВ

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ГАЗЕТАДА БОСИЛМАДИ, АММО...

«ОТ МИНГАННИКИ...МИ?»

ТЕКШИРУВ ЎТКАЗИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди «Ўзбекистон овози» газетасининг 2001 йил 4 август сонида чоп этилган «От минганники...ми?» сарлавҳали мақола юзасидан қуйидагиларни маълум қилади.

Улгуржи таъминот савдо фирмаси ва Наманган шаҳар озиқ-овқат моллари савдоси ишлаб чиқариш жамоа корхонаси ўртасидаги низоли иш 2001 йил 7 августда Олий хўжалик судининг судлов ҳайъати томонидан даъвогар ва жавобгар вакиллар иштирокида суд мажлисида кўриб чиқилди.

Судлов ҳайъатининг 2001 йил 7 августдаги қарори билан Наманган вилояти хўжалик судининг 2001 йил 8 июндаги апелляция инстанцияси қарори қонуний ва асосли бўлганлиги сабабли ўзгаришсиз қолдирилди. Улгуржи таъминот савдо фирмасининг кассация шикояти қаноатлантирилмади.

■ Республика Олий хўжалик судининг судлов таркиби раиси С. ТАНИҚУЛОВ

Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг топшириғига кўра Ўзбекистон транспорт прокуратураси маҳкамаси томонидан фуқаро Гулмира Ибрагимованинг «Ўзбекистон овози» рўзномасига йўллаган аризаси текширилди.

Муаллиф аризасида «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат ҳиссадорлик компаниясига қарашли темир йўллари кассаси бўлим мудири Хожиниса Тўлаганованинг ғайриқонуний йўллар билан бойлик орттириб, Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур ва Яккасарой туманларида иморатлар қурганлиги, катта тижорат дўкони, хусусий фирмаси ва 6 та турли русумли шахсий автомашиналари борлиги, икки синглиси, укасининг хотини, қудаси ва келини Ш. Содиқовалар темир йўл кассасида унинг раҳбарлигида ишлаб, қариндош-уруғчиликка йўл қўйилганлиги айтилган.

Текширишда Х. Тўлаганова «Ўзтемирйўлйўловчиташиш» давлат корхонасига қарашли Тошкент филиалида олдиндан чипталар сотиш кассаси мудири лавозимида ишлаб келаётганлиги, шу кассада сингиллари Умида Дадабоева, Клара Ишмурадова, келини Шаҳноза Содиқова ва укасининг хотини Дилором Обидовалар бевосита унга бўйсунувчи чипта сотувчи лавозимларда ишлаб келаётганликлари аниқланди.

Аризада кўрсатилган фуқаро Х. Тўлаганованинг бир неча иморатлари мавжудлиги юзасидан важлар қисман тасдиқланди.

Х. Тўлагановага тегишли 6 та автоуловлар мавжудлиги текширилганда унинг номида автоуловларнинг йўқлиги, лекин турмуш ўртоғи Ж. Содиқов, катта ўғли М. Содиқов, келини Н. Содиқовалар номида «ГАЗ-3110», «ВАЗ-21074», «Тико» ва «Нексия» русумли автоуловлар борлиги аниқланди.

Яккасарой тумани, Шоҳжаҳон кўчасида жойлашган 45-уй эса кичик ўғли Мирҳамид Содиқовга тегишли бўлиб, 2001 йил 10 январдаги уй-жой ижараси шартномаси билан Жанубий Корея Республикаси фуқароси Ли Кьюнг Хо ойига 30 минг сўм тўлаш шарти билан фойдаланишга топширилган.

Текширишда ариза муаллифининг Х.Тўлагановани қонунбузарликларга йўл қўйганлиги учун эгаллаб турган лавозимидан озод қилиб, жиноий жавобгарликка тортиш ҳақидаги важлар тасдиқланмади. Лекин Х. Тўлаганова ва унинг сингиллари, келини ва укасининг хотини Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 79-моддаси талабларига зид равишда бир-бирларига бўйсуниб, бир давлат корхонасида ишлаётганликлари тасдиқланиб, бундай қонунбузилишни зудлик билан бартараф этиш ҳақида 2001 йил 9 августда Ўзбекистон транспорт прокурорининг биринчи ўринбосари Э. Цой томонидан «Ўзтемирйўлйўловчиташиш» давлат корхонасига қарашли Тошкент филиали бошлиғи номига амрнома киритилиб, келгусида бундай қонунбузарликларга йўл қўймаслик мақсадида расман огоҳлантирилди.

■ Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари, адлия маслаҳатчиси Э. ЖЎРАЕВ

БОШҚАРУВ ТИЗИМИ АВТОМАТЛАШГАНДА

ЎРГАНИНГ, ЎЗИНГИЗДА ҚЎЛЛАНГ

Ҳеч кимга сир эмаски, бугунги кунда корхона, ташкилот, ўқув юртлари раҳбарларининг аксарият вақтини юқорига ҳисоботлар ёзиш эгаллайди. Хусусан, олий ўқув юртларида тадбирлар, йиғинлар, анжуманлар кўп ўтказилади. Ҳаммасини қоғозга тушириш, кимнидир бундан хабардор қилиш... Хуллас, қоғозбозлик! Оддийгина, ходимни ишга қабул қилишдан тортиб, уни ишдан бўшатишгача ҳар хил ҳужжатлар талаб этилади. Яна қоғозбозлик! Хўш, бундай алмисоқдан қолган тартибдан қачон қутиламиз? Қоғозсиз иш юритиш технологиясига ўтиб бўладими?

Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институти бир гуруҳ олимлари бу саволлар ечимини топдилар. Улар аввало олий ўқув юртларининг автоматлаштирилган бошқарув тизимини яратдилар. Бунинг ташаббускори узоқ йиллардан бери изланишлар олиб борган профессор Раҳматилло Алоев ҳамда «Ўқитишнинг замонавий технологияси» кафедраси мудири Ориф Ёдгоров бўлди. Хўш, бу қандай тизим, унинг қулайликлари нимада?

— Жаҳонда ахборот алмашиш тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда, — дейди Р. Алоев. — Ахборотга эса бугун ҳамма ташна. Бу ташналикни қондириш учун эса компьютер тизимига ўтишни давр тақозо этади. Биз узоқ вақт бош қотирган тизим ҳам институт ходими, ҳам талаба учун бугун айнан кераклидир. Автоматлаштирилган тизим олийгоҳ ҳаётини ўзида мужассамлаштиради. Ҳар бир кафедра, деканат, бўлимда компьютер ўрнатилади. Бу ерда ўтирган ходим ўзига керакли маълумотларни ана шу манбадан бемалол олаверади.

Дарҳақиқат, олимлар яратган автоматлаштирилган бошқарув тизими катта қулайликларга эга. Энди ректоратда ҳисоботлар ягона тизим орқали бир нуқтага мухтасар ҳолда умумлаштирилади. Марказий бошқарув сервери (пульт) орқали барча бўлимлар маълумотлар билан таъминланади. Институт ходимлари, талабалар учун керак бўладиган ахборотлар эса марказий серверда сараланади. Махсус рухсатномага эга бўлмаган мижоз бошқаларнинг ахборот «йўлаги»га киролмайди.

Бу янгилик институтда ахборотларнинг қоғозсиз алмашинувига олиб келади. Бунга кетадиган тонналаб қоғоз эса иқтисод қилинади. Институт ходимлари таркибидаги ўзгариш, номзодлик диссертациялари, турли хил буйруқлардан ҳамма хабардор бўлиб турса ёмонми?! Хуллас, яратилган бу тизимда ёлғон маълумотга, алдамчиликка асло ўрин қолмайди. Ҳар бир ходим марказий бошқарув серверидан юборилган савол ёки сўровга ўз вақтида жавоб беришга мажбур ҳамда жавоб олишга масъул бўлади. Бунинг устига мажлисбозликка чек қўйилади. Ходимлар кўпроқ талабалар билан ишлайдилар, илмий иш қиладилар.

— Янги тизимнинг яна бир қулайлиги шундаки, — дейди лойиҳа раҳбари ўринбосари О.Ёдгоров. — У билан жаҳон ахборот заҳирасига, Интернетга, электрон почтага бемалол боғлана оламиз. Ходим ёки талаба ўз иш ўрнидан туриб, халқаро заҳирадан арзон ахборотлар олади. Электрон почта эса талабаларимизни қиммат турадиган китобларни ахтариш ҳамда сотиб олиш ташвишидан озод қилади. Олимлар бу билан изланишларга нуқта қўйганлари йўқ. Улар халқ хўжалигининг танлаб олинган тармоғининг мамлакат бўйича автоматлаштирилган ягона корпоратив тизимини яратиш устида бош қотиряптилар.

■ Даврон БАҲРОНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири

XIX асрда яшаб ўтган буюк немис файласуфи Фридрих Ницше Зардушт ва унинг таълимоти тўғрисида кўпгина тадқиқотлар яратган эди. У бир ўринда Зардуштнинг ўз ғанимларига ва Зардушт таълимотига лоқайд бўлган одамларга қарата шундай деган эди: «Шамолга қарши тупуришдан сақланинг!» Ҳақиқатан, Зардушт — қудратли шамол, унга қарши тупурсангиз, ўзингизга сачрайди. Лекин Ницшенинг бу гапининг бошқа муҳим жиҳати ҳам бор. Зардушт таълимоти — муқаддас. Муқаддас таълимотга қарши бориш — шаккоклик, эътироф этиш фазилат. Қолаверса, Зардуштга нисбатан айтилган мазкур ўгитда нафратдан ўзни тийиш, инсон қалбида эзгу рух ҳукмрон бўлмоғи тўғрисида гапирмоқда.

ТЕРАН ТОМИРЛАР

«АВЕСТО»:
ЗАМИН — ВАТАН ДЕМАКДИР

Хуллас, Зардуштнинг кўп қиррали ўгити бир нарсага — инсон табиатида фазилатнинг куртак отиб, камол топишига хизмат қилади. Зардуштнинг мақсади — фазилат ҳукмрон бўлишига эришишдир. Бундай фазилатлардан бири меҳнатга муҳаббат билан муносабатда бўлишдир, ботиний бир туйғу билан ҳис қилишдир.

«Авесто»да меҳнатга эзгу муносабатнинг маҳсули сифатида илк халқ қўшиқлари юзага келди. «Авесто»да том маънодаги халқ қўшиқлари учрамаса-да, унинг қолдиқлари ҳам қадимги аждодларимизнинг бадиий тафаккури имкониятлари тўғрисида тўлақонли маълумот бера олади. Жумладан, «Вендидот»да меҳнат қўшиқларининг шундай намунаси бор.

Зардушт Хўрмузддан муҳим қонун сўрар экан: «Ер юзида энг яхши жой қаерда?» дейди. Хўрмузднинг Зардуштга берган жавоби шу бўлди: «Қаерда солиҳ — Хўрмузднинг мухлиси ерга яхши ишлов берса, чорва туёқларини кўпайтирса, яхши жой ўша ердир». Зотан, меҳнатнинг бу турлари инсоннинг фаровон яшаши учун кафолат. Айни пайтда Хўрмузднинг бу жавобидан агротехника қоидаларининг илк илдизлари тўғрисида хабардор бўламиз. Дарвоқе, Зардушт Хўрмузддан қонун сўраган эди. Хўрмузд қонуннинг ижроси сифатида меҳнатни берди. Гарчи қонун тушунчаси бугунги кунда ўз мазмуни ва моҳиятини ўзгартирган бўлса-да, «Авесто»даги ва ҳозирги қонун тушунчаси ўртасида фаолият жиҳатидан уйғунликни кўрамиз. Ҳамма даврда ҳам қонун инсон манфаатларига хизмат қилиб, инсониятни эзгуликка даъват қилишини, ёвузликнинг ҳар қандай кўринишига зарба беришини эътиборга олсак, Зардуштнинг саволига Хўрмузднинг берган жавоби ҳам ўз даврида муҳим қонун эканига амин бўламиз. Хўрмузднинг қуйидаги жавоби бу фикрларни яна ҳам тасдиқлайди: «Кимки чап қўли ва ўнг қўли билан, ўнг қўли ва чап қўли билан ерга ишлов берса, фойда келтиради. Шунда ер солиҳга айтади: «Эй инсон! Сен менга чап қўлинг ва ўнг қўлинг билан, ўнг қўлинг ва чап қўлинг билан ишлов беряпсан. Дарҳақиқат, мен толиқмасдан туғаман. Ҳар турли егуликни, мўл ҳосилни етиштираман». Кимки чап қўли ва ўнг қўли билан, ўнг қўли ва чап қўли билан ерга ишлов бермаса, унга ер айтади: «Эй инсон! Сен менга ишлов бермаяпсан, сен шубҳасиз тиланчилар орасида бўласан, бегона эшиклар олдида мункайиб турасан». Узоқ вақт ишлов берилмасдан, экувсиз қолиб кетган ер турмушга чиқолмай, бефарзанд ўтган қариқиз билан баравардир.

Ер культи қадимги Марказий Осиё халқларида, хусусан, туркий қавмларда алоҳида аҳамиятга эга эди. Ер фақат деҳқончилик қиладиган жой эмас, балки ватан ҳам демакдир. Хўрмузднинг жавобида айнан шу тушунча ўз аксини топган. Оламни англаш мезонини ҳам бу жавобдан излаш мумкин. Ота-боболаримиз оламни уч қаватдан иборат деб тушунганлар ва ерни ўрта олам деб тасаввур қилганлар. Ўрта олам — инсон истиқомат қиладиган ватандир. Марказий Осиёдаги қадимги туркий қавмларнинг фикрлаш тарзи «Авесто»да ўз аксини топган.

Хўрмузднинг қуйидаги гапи фикримизни яна ҳам тасдиқлайди: «Бу қонунни ижро этиш, — дейди Хўрмузд, — ўн минг марта ибодат қилган билан, юзлаб қурбонлик қилган билан баробардир». Сабаби бошқа ёқда: муқаддас ватанда яна гуноҳ қилмасликка даъват этиш, оддий ҳаётий қонунқоидаларга риоя қилиш орқали ер юзида ёвузликка қарши кураш олиб бориш. Бинобарин, қонун мажбурият остида, кимлардир томонидан берилган кўрсатмалар асосида ижро этилмайди, балки инсоннинг иродасига боғлиқ ҳолда амалга оширилади. Мабодо қонунни бажармаса, Хўрмузд айтган фожиалар юз беради. Хўрмузд берган қонунга қарши борадиганлар кимлар? Иблислар! Ерга уруғ экканлар, ватанни обод қилган инсон эса Хўрмузднинг қонунига риоя этган бўлади. Инсон ерга уруғ экканда, иблислар яксон бўлади. Шунинг учун ерга ишлов бериб, уруғ экканлар Хўрмуздга маъқулдир. Инсон бу ҳаракатлари билан иблисларнинг бошига бало ёғдиради:

Уруғлар униб чиққанда,
иблисдан тер чиқар,
Донни шопирганларида,
иблисни йўтал тутар.
Донни туйганларида,
иблис йиғлаб фарёд қилар,
Нон ёпганларида, иблис қочиб қолар.
(Вендидот, 111,32)

Ер уруғ экиб ҳосил оладиган омилгина эмас, балки у муқаддас бурчдир. Туркий қавмлардаги ерга, яъни ватанга бўлган илоҳий муносабат бу парчада ҳам ўз аксини топган. Қадимги туркий қавмлар ерга, шунингдек, сувга ҳам ҳар доим муққаддас сўзини (идуқ ер-суб) ишлатганлар. Қадимги туркийлар ерни она деб тасаввур қилганлар. «Мўл ҳосил келтирадиган онадай ер «Авесто»да тасодиф ёки бегона ғоя эмас, балки ота-боболаримизнинг ерга бўлган илоҳий муносабатини кўрсатадиган бир далилдир. Милоддан олдинги XI асрда яшаган юнон тарихчиси Феофилакт Симокатта қадимги туркийларда ер мадҳияси борлигини айтиб ўтган эди. Дарвоқе, муқаддас нарсаларни асраб-авайлаш, рисоладагидай муносабатда бўлиш фазилатдир. Шу жумладан, Хўрмузднинг Зардуштга берган барча қонунлари ижроси ҳам фазилат эди.

■ **Насимхон РАҲМОНОВ, филология фанлари доктори, профессор**

Ўзбекистон ХДП Тошкент вилояти кенгаши ижроия бюросининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис иштирокчилари Ўзбекистон ХДП Сиёсий ижроия қўмитасининг Америка Қўшма Штатларида жорий йилнинг 11 сентябрида минглаб бегуноҳ одамлар ўлимига сабаб бўлган террористик ҳаракатлар юзасидан қабул қилган Баёнотини тўла қўллаб-қувватладилар ҳамда партия Марказий Кенгаши томонидан, ишлаб чиқилган «Огоҳликка даъват» услубий қўлланмаси асосида терроризм ва диний экстремизмнинг барча кўринишларига қарши курашиш услубларини янада такомиллаштириш устида иш олиб бориш тўғрисида келишиб олдилар.

Шунингдек, унда ички партиявий ишларни такомиллаштириш ҳамда партия матбуот нашрларига 2002 йил учун обунани уюштириш масалалари муҳокама этилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

***

ХДП Навоий шаҳар кенгаши, вилоят хотин-қизлар кенгаши ўқув маркази ҳамда «Умида» нодавлат нотижорат ташкилоти билан ҳамкорликда, «Оналар ва болалар йили»га бағишлаб, Навоий шаҳридаги «Меъмор» ва «Ўзбекистон» маҳаллаларида яшовчи хотин-қизлар иштирокида, «Бола дунёни тебратар» мавзуида, семинар-кенгаш ўтказди.

Семинар-кенгашда хотин-қизларнинг оила ва жамиятдаги ўрни, уларнинг саводхонлигини ошириш, Гендер тенглиги ва диний ақида-парастлик масалалари муҳокама қилинди.

***

ХДП Бектемир туман кенгаши ташаббуси билан тумандаги 584, 581-болалар боғчалари ҳамда 292-мактабда хайрия тадбирлари ўтказилди. Уларда кам таъминланган оилалар фарзандларига ўқув қуроллари тортиқ қилинди.

***

Чилонзор туман партия кенгаши Тошкент юридик коллежи ҳамда Автомобиль йўллар техникумида ёшларнинг сиёсий билимлари ва ҳуқуқий саводхонлигини ошириш масалаларига бағишланган мулоқотларни ўтказди.

Шунингдек, мазкур туман партия кенгаши томонидан «Катта Чилонзор-3» маҳалласида, Ўзбекистон ХДПнинг 10 йиллиги олдидан, аҳолини партия фаолияти билан таништиришга бағишланган учрашув бўлиб ўтди.

***

«Шўртаннефтегаз» нефть ва газ конлари бошқармасида бўлиб ўтган йиғилишда мамлакатимиз Президенти И.А.Каримовнинг иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессияси, халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида корхона раҳбари, Олий Мажлис депутати О.Муродов маъруза қилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар 3000 кишилик жамоа олдида турган долзарб вазифалар тўғрисида фикр-мулоҳазалар билдирдилар. Шунингдек, йиғилиш қатнашчилари АҚШда содир этилган террорчилик ҳаракатини кескин қоралади-лар.

Йиғилишда озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт учун юқори меҳнат намуналарини кўрсатиш, ҳар қандай нохуш ҳаракатларга қарши курашиш жамоа ҳар бир аъзосининг бурчи эканлиги таъкидланди.

***

Ўзбекистон ХДП Андижон вилоят кенгаши ижроия бюросининг йиғилиши бўлиб ўтди. Мазкур йиғилиш кун тартибига киритилган, режадаги масалалар билан бир қаторда, партиянинг марказий матбуот нашрлари — «Ўзбекистон овози», «Голос Узбекистана» газеталари ва «Мулоқот» журналига 2002 йил учун обуна мавсумига тайёргарлик кўриш ҳамда уни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан қарор қабул қилинди.

***

ХДП Андижон шаҳар кенгаши ташаббуси билан, шаҳар маданият бўлимига қарашли 1-сон мусиқа мактабида, партия фаоллари ҳамда маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари иштирокида, Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкил этилган кунининг ўн йиллигига бағишланган, йиғилиш ўтказилди.

Унда Андижон вилоят партия кенгашининг гуруҳ раҳбари О.Мадаминова сўзга чиқиб, аҳолининг ҳуқуқий ва сиёсий саводхонлигини ошириш борасида ХДП бошланғич ташкилотлари томонидан амалга оширилаётган ишлар тўғрисида гапирди. «Маънавият ва маърифат» маркази вилоят бўлими масъул ходими К.Шамшатов йиғилганларнинг эътиборини «Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар» рисоласини ўрганиш масаласига қаратди. Тадбир сўнггида, мусиқа мактаби ўқувчиларининг концерт дастури намойиш этилди.

***

ХДП Хўжаобод туман партия Кенгаши томонидан, тумандаги «Бирлашган», «Янги чек» қишлоқ фуқаролари йиғинларида, «Маънавият — бунёдкорлик ишларининг қудратли қаноти» мавзусида учрашув ўтказилди. Тадбирда Хўжаобод туман партия кенгаши биринчи котиби М.Иминов ва «Маънавият ва маърифат» маркази туман бўлими раҳбари М.Абдуҳакимова маърузалар қилдилар, тингловчиларни қизиқтирган саволларга жавоблар бердилар.

***

Чортоқ туман партия кенгашида бошланғич партия ташкилотлари котиблари, обуна билан шуғулланувчи масъул ходимлар ҳамда ХДПдан сайланган депутатлар иштирокида 2002 йил обунасини уюшқоқлик билан ўтказиш бўйича йиғилиш ўтказилди.

***

Поп туман партия кенгаши, туман соғлиқни сақлаш, маданият бўлимлари ва ҳуқуқ-тартибот идоралари, пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш ҳамда теримда қатнашаётган пахтакорлар ва ҳашарчиларнинг маданий дам олишларини ташкил этиш мақсадида, ҳамкорликда тузилган тадбирга асосан, тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бормоқдалар.

Улар ҳамкорлигида тузилган гуруҳ томонидан ҳозиргача тумандаги «Найман», «Поп», «Қуштепа», «Дўстлик», «Сирдарё» ва Ш.Мирсултонова номли хўжаликларда концерт дастурлари ҳамда «Ўзбекистон 10 йил ичида», «Огоҳлик — давр талаби», «Гиёҳвандлик — иллат» мавзуларида учрашувлар ўтказилди.

***

Косонсой туман партия кенгаши томонидан ўқув муассасаларида «Терроризмга қарши кураш — умумхалқ иши» мавзуида йиғилишлар ўтказилди.

Махсус режа асосида уюштирилаётган мазкур тадбирларда жами 4 мингга яқин ўқувчи, 200 дан зиёд ўқитувчилар қатнашдилар.

■ **Ўзбекистон ХДП МК матбуот хизмати**

ХДП ХАБАРЛАРИ

ШУ КУНЛАРДА

ИСЛОҲОТ ВА МАСЪУЛИЯТ

Изланган тадбиркору ишбилармон борки, доимо ошиғи олчи. Бунга биз Узун туманидаги «Дўстлик» улгуржи чакана савдо ишлаб чиқариш акциядорлик бирлашмасида бўлганимизда яна бир бор гувоҳ бўлдик.

Жамоа аҳлининг мақсади эл дастурхонини тўкин этиш. Қолаверса, қишлоқларда савдо маданиятини бугунги кун даражасига олиб чиқиш.

■ Турғунбек МАҲҚАМОВ олган сурат

Қишлоқ жойларда аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш бўйича Фарғона вилоятида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Бешариқ туманидаги Чимой қишлоғида янги шифохона ишга туширилди. 80 миллион сўм маблағ сарфланган ушбу масканда 30 га яқин тиббиёт ходимлари 8 мингдан зиёд инсонлар соғлигини муҳофазалайдилар.

Суратларда: бинонинг умумий кўриниши. ҳамшира Дилором Кўчқорова.

ҚИШЛОҚ АҲЛИГА ХИЗМАТ ҚИЛИБ

— Бирлашмамизда 94 киши меҳнат қилмоқда. Мустақиллик йилларида талаб-эҳтиёж ҳам, иш фаолиятимиз ҳам тубдан ўзгарди, — дейди раис Абдумалик Мавлонов. — Туманнинг 32 мингдан зиёд аҳолисига хизмат кўрсатяпмиз. Ниятимиз савдо дўконларида 8 турдаги озиқ-овқат маҳсулотларининг узлуксизлигини таъминлаш, пештахталар доимо халқ эҳтиёжи моллари билан тўкин бўлишидан иборатдир. Халқимиз учун оддий туздан тортиб, кийим-кечаккача бўлган ноозиқ-овқат маҳсулотларини етказиб бериш бизнинг зиммамизда экан, бу биз учун масъулият ва шарафдир.

Бирлашмада ўтган йилдаги режалар ортиғи билан адо этилган. Жорий йилнинг 7 ойида ҳам кўзланган мақсадга эришилди.

. — Мавжуд 11 та савдо дўконининг барчасида иш яхши ташкил этилгани боис, шундай ютуқларни қўлга киритдик, —суҳбатни давом эттиради раис ўринбосари Тожиддин Ортиқов. — Аҳоли учун зарур бўлган маҳсулотларни шартнома асосида Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Фарғона ва бошқа шаҳарлардан ҳам олиб келяпмиз. Бундан ташқари, бирлашма ихтиёрида қандолат, макарон ишлаб чиқариш цехлари мунтазам ишлаб турибди.

Мустақиллик йилларида «Дўстлик»ка қарашли барча савдо дўконлари шарқ меъморчилиги услубида қайта таъмирдан чиқарилди. Кўримсиз аҳволга келиб қолган дўконларни бугун кўрган кишининг ҳаваси ортади. Изланувчан жамоанинг истиқболли режалари эса бундан ҳам улуғ. Келажакда нон, қандолат, салқин ичимликлар, консерва маҳсулотлари, музқаймоқ, макарон цехларида маҳсулот ишлаб чиқариш яна 5 фоизга кўпайтирилади. Аҳолидан шартнома асосида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш яхшиланади. Янги иш ўринлари яратиш мақсадида тадбиркорлар билан шартнома тузилиб, савдо-сотиқ ишлари йўлга қўйилади.

Йил охиригача бирлашма ҳудудидаги ширкат хўжаликларида қассобхона, наввойхона, бўш шишалар қабул қилиш шаҳобчаларини қуриш кўзда тутилган. Аҳолини гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида тумандаги балиқчилик хўжаликларидан маҳсулот олиб келиб сотиш ташкил этилган. Ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш мақсадида соҳа вакиллари билан шартномалар тузилиб, уларга ҳар томонлама ёрдам берилмоқда.

Вилоят матлубот савдо ҳудудий акциядорлик компанияси билан келишилган ҳолда ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш мақсадида 30 миллион сўм кредит олиб германиялик шерикдар билан ҳамкорликда печенье ишлаб чиқариладиган қўшма корхона очишга ҳозирлик кўрилмоқда.

Мана шу орзу-истаклар амалга ошса, бирлашманинг саъй-ҳаракати билан 150 киши иш билан таъминланади. Хуллас, аҳил жамоа дастурхон тўкинлиги учун сидқидилдан меҳнат қилмоқда.

■ **Абдумалик ҲАЙДАРОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири**

ИСТИҚЛОЛ ИМКОНИЯТЛАРИ

ЖАҲОНГА ЙЎЛ

Тошкент давлат иқтисодиёт университети жамоаси университет ташкил этилган қутлуғ санани нишонлаш арафасида турибди. Ушбу байрамни зўр шодиёна, кўтаринки кайфият билан ўтказиш учун катта тайёргарлик кўрилмоқда, турли хил тадбирлар, учрашувлар, концертлар уюштирилмоқда. Шу қаторда бир қанча фидокор устоз-мураббийлар эъзозланиб, улар меҳнати муносиб тақдирланиши қувонарлидир.

1931 йили ташкил этилган ушбу илм маскани дастлаб Ўрта Осиё молия-иқтисод институти деб аталган. Институт ўша даврда Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари учун давлат банк тизими, ҳисоб-иқтисод, молия мутахассислиги, статистика соҳалари бўйича кадрлар етказиб берган. 1962 йилга келиб бу илм даргоҳи Тошкент халқ хўжалиги институтига айлантирилди ва унда савдода ҳисоб-китоб, иқтисодий информацияни механизациялашган ҳолда қайта ишлашни ташкил қилиш, транспортда бухгалтерия ҳисоб-китоби каби ихтисослар бўйича мутахассислар тайёрлана бошланди. Ўша йиллари институтнинг Қорақалпоғистон, Қарши, Қўқон, Андижон, Наманган ва Хоразм филиаллари очилиб, жойларда ушбу соҳа кадрлари янада кўпайишига яқиндан ёрдам берди.

1991 йилдан бошлаб бу илм маскани Тошкент давлат иқтисодиёт университети номини олди. Айниқса, мустақиллик йилларида бу даргоҳда улкан ўзгаришлар бўлди, ўқитишнинг замонавий усул ва услублари яратилди, янги факультетлар ташкил қилинди. Жамоа ишни аввало жаҳондаги ривожланган мамлакатларнинг етакчи илм даргоҳлари ва илмий марказлари билан ҳамкорликни йўлга қўйишдан, ўзаро тажриба алмашишдан бошладилар. Шу мақсадда университетда халқаро алоқалар бўлими ташкил этилди. Эндиликда бу ерда фаолият кўрсатаётган олим ва мутахассислар хориждаги илм масканлари эришган ютуқ ва тажрибаларни ўрганиш билан бирга бозор иқтисоди шароитига замонавий мутахассисларни тайёрлашнинг янги, кенг кўламдаги дастурини ишлаб чиқдилар.

Тошкент давлат иқтисодиёт университети 1990 йили Ўзбекистонда биринчилардан бўлиб Америка консорциум университети билан ҳамкорликда бизнес мактабларини ташкил этиш ҳақида шартнома тузди. АҚШ молия конгресси, АКСЕЛС томонидан уюштирилган ва TOEFL тестларидан аъло даражада ўтган талабалар Бельмонт, Нью-Йорк, Монтана, Бейлор,Оачит Саффолк каби ўнлаб университетларда таҳсил олдилар. Университетда «Умид» жамғармаси синовлари ёшлар олдига катта имкониятларни берди. Унда 650 нафар талаба тестларда қатнашиб, ўзларининг юксак билимларини намойиш қилдилар. Шу туфайли улар Германия, Франция, АҚШ, Англия, Япония, Голландия, Малайзия мамлакатлари университетларига ўқишга жўнатилмоқда. Ўз навбатида натижалар ҳам чакки эмас. Франция, Англия, Германия университетларида таълим олаётган талабалар ўқув дастурларини юқори даражада тугатганлиги ҳақида юртимизга қўплаб миннатдорчилик хатлари, мақтов факслари келиб турганлиги қувонарлидир. Айниқса, «Проктер энд Гэмбль», Роз Трейдинг, Кока-Кола компаниялари ва иқтисодиёт илмгоҳи ўртасидаги ҳамкорликни айтмайсизми?! Университет жамоаси ушбу компаниялар учун етук мутахассислар тайёрлашда яқин кўмакчи бўлиб келмоқда. Компания мутахассислари ҳам ўз навбатида халқаро бизнес, маркетинг, молия соҳалари бўйича лекция-суҳбатлар, амалий машғулотлар уюштирмоқда, энг иқтидорли талабаларни ўзларининг грант-стипендиялари билан таъминламоқда.

Маълумки, бугунги кунда янгича иш юритиш учун иқтисод, маркетинг, фан ва техника, қишлоқ хўжалиги ва бошқа ўнлаб соҳаларда хорижий тилларни билиш муҳим. Бу эса турли мамлакатлар билан ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш, иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишда яқиндан ёрдам бермоқда.

Университетнинг Исмоилхўжа Ибрагимхўжаев раҳбарлигидаги II-чет тиллар кафедрасининг ўттизга яқин ўқитувчилари ҳам ана шу эзгу ишлар йўлида ўзларининг озмикўпми ҳиссаларини қўшиб келмоқда. Ушбу кафедранинг тажрибали ўқитувчи-мураббийларидан М.Абдураҳмонова, Н.Муратова, Э.Иргашев, К. Маҳмудов, Ф. Эрназаров, С.Бичурина, Ҳ. Иномов, М. Ешназарова, Э.Тачибана ва бошқаларнинг илмий, амалий ва услубий изланишлари яхши самара бермоқда. Кафедра Ўзбекистонда иш юритаётган чет эл муассасаларидан Central Asian British Council, Франция элчихонаси билан ҳамкорликда иш олиб бормоқда. Устозлар «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит», «Информатика ва менежмент», «Тижорат», «Иқтисодий педагогика», «Халқаро туризм» факультетларига сабоқ бериб келмоқда. Улар Ўқув дастурлари, тестлар тўпламлари «Communicative Grammar» ўқув қўлланмаси, «Case study» ва бошқа адабиётлардан, методик қўлланмалардан кенг фойдаланиб, катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Олдимизда ҳали қилинадиган режалар, вазифалар кўп. Уларни амалга оширишда илм даргоҳнинг барча мураббийларига муваффақият ёр бўлсин.

■ **Мунаввара БЕГИЖОНОВА, Тошкент давлат иқтисодиёт университети катта ўқитувчиси**

ШИФОКОР МИНБАРИ

ИММУН ҲОЛАТ ТАНҚИСЛИГИ

Тиббиёт фани ютуқлари шуни кўрсатадики, аксарият сурункали ва ўткир кечувчи касалликлар асосида организмнинг иммунологик фаолияти бузилиши, хусусан, иммун ҳолат танқислиги ётади. Иммнологик ҳолат инсон танасида барча аъзоларнинг фаолиятини ва уларда содир бўладиган ҳаётий жараёнларни, жумладан, модда алмашинуви, гомеостаз, антителалар ҳосил бўлиши ва боларни меъёрда кечишини таъминлайди. Шунингдек, инсон танаси ёт омиллар билан таъсирланганда (микроблар, вируслар, заҳарли моддалар, физикавий моддалар ва бошқалар) иммун тизимининг ҳужайралари фаолланиб касалликка қарши курашади. Иммун ҳолатнинг уйғунлигини иккиламчи бузилиши билан кечувчи касалликларга сил, ревматизм, ошқозон ва 12 бармоқ ичак яра касалликлари, бронхиал астма, гепатитлар, носпецефик ярали колит ва бошқалар мисол бўлиши мумкин. Шунинг учун инсон соғлом бўлиши, турли касалликларнинг олдини олиш ва айниқса, касалликка чалинганда турли дори-дармонлар билан бир қаторда иммунологик ҳолатни меъёрлаштириш ва баъзи касаллик ҳолатларида фаоллаштириш мақсадга мувофиқдир.

Организмнинг умумий иммун қобилиятини оширувчи бир қатор стимулловчи дорилар — кофеин, фенамин, элеутерококк, витаминлар — ретинол, аскорбин кислотаси ва овқат қўшимчалари маълум. Иммун жараёнларни кучайтирувчи препаратлар қаторига баъзи микроб ва ачитқи замбуруғларидан олинувчи дори воситалари — продигиозан, пирогенал ҳам киради.

Иммун танқисликни даволашда рационал (унумли) овқатланиш, хусусан, овқат таркибида оқсил, ёғ, углеводлар, витаминлар, макро ва микроэлементлар етарли даражада тутилиши муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, бизнинг миллий таомларимиз ёғ ва углеводларга бой бўлган ҳолда, витамин ва оқсиллар маълум даражада чекланган. Оқсилга бой маҳсулотлар (сут маҳсулотлари, гўшт, тухум, дуккаклилар: мош, нўхат, лобия ва бошқалар) ҳамда витаминларга бой бўлган ҳўл мева ва сабзавотлар кундалик овқат таркибига киримоғи лозим, чунки уларнинг таъсирида иммунологик ҳолатлар уйғунлашади. Лекин бемор одамларда пархез даволаш қўлланилганлиги учун юқорида кўрсатилган баъзи маҳсулотлар (ёғлик, қовурилган, аччиқ тутган ва бошқа таомлар) овқат рационидан чиқарилади. Шунинг учун бу беморларда овқат билан қабул қилинмаган маҳсулот элементларини овқат қўшимчалари деб аталувчи воситалар ёрдамида амалга оширилади.

Ҳозирги вақтда иммун тизимини фаоллаштирувчи овқат қўшимчаларидан бири «Catalysis» фирмаси маҳсулоти — «Виусид»дир. Унинг таркибида руҳ элементининг сульфат тузи, цианокобаламин, аминокислоталар ва витаминлар бўлиб, улар иммунитетнинг Т-ҳужайралар қаторининг етилишига ижобий таъсир қилиб, шунингдек, регенерация (қайта тикланиш) жараёнларини фаоллаштиради. Ҳозирги вақтда бу овқат қўшимчаси кўп хасталикларда, жумладан, сурункали гепатит, ўпка сили, 12 бармоқ ичак яра касалликларида ўз самарасини бермоқда. «Виусид» қабул қилган беморларда анъанавий усул билан даволанган беморларга нисбатан даволаниш муддати қисқарганлиги, асоратлар кам бўлганлиги, клиник ремиссия даври узайганлиги кузатилади.

«Виусид» овқат қўшимчаси порошок ҳолатда 4 г. миқдорда қадоқланган ҳолда, 1 кунда 2-3 маротаба овқатдан сўнг истеъмол қилиш йўли билан қўлланилади. Касалликларнинг иммун танқислик ҳолатига қараб 1 ой ва 2-3 ой тўхтовсиз қўллаш мумкин. «Виусид» таъсирида организмнинг касалликка қарши курашиш қобилияти кучаяди. Юқорида кўрсатилган микроб, замбуруғлар, ўсимликлардан тайёрланган дори воситаларининг кўп хусусиятларини «Виусид» ўзида мужассам қилганлиги учун иммун звенонинг кўп қисмларига таъсир қилади.

Мазкур воситанинг дори воситаларидан афзаллиги шундаки, уни уй шароитида ҳам бемалол қўллаш мумкин. Энг муҳими, у ножўя ҳолатлардан ҳолидир.

■ **Ш. ЗОКИРХЎЖАЕВ, II-Тошкент давлат тиббиёт институти ички касалликлар кафедраси профессори**

ИСТИҚЛОЛНИНГ СИРЛИ ТАЛҚИНИ

Таниқли фантаст-ёзувчи Ҳожиакбар ШАЙХОВ билан журналист Мамадали ЭРОНОВ мусоҳабаси

— Ҳожиакбар ака, ўзбек фантастикаси бадиий адабиётимизнинг энг қизиқарли ва ўзига хос жанрларидан саналади. Буни сиз ёзувчи сифатида яхши биласиз. Агар қадимий манба ва қўлёзмаларга назар солсак, унинг илдизлари олис мозийга бориб боғланишини кўрамиз. Лекин кўпчилик ўқувчиларимиз буни яхши билишмайди. Суҳбатимизни фантастиканинг теран тарихидан бошласак...

— Аксарият ўқувчиларимизда ўзбек адабиётида бадиий фантастика адабий жанр сифатида XX асрнинг 60-70-йилларидан бошланади, деган тасаввур уйғонган. Аввало, бу унчалик тўғри фикр эмас. Аслини олганда, ўзбек фантастикасининг илдизлари олис ўтмиш қатларига, ҳатто айтиш мумкинки, ибтидоий даврларга бориб тақалади.

Ибтидоий одамлар ҳаётда мавжуд бўлмаган бирон-бир нарсани аввало хаёлларида жойлаштиришни ўрганганлар. У ёки бу уй анжоми, турли буюмлар, турар жой ҳамда ўқ-ёй, камон, найза, ханжар ёки пичоқ каби ов ва жанг қуролларини ҳам даставвал тахайюлларига келтириб, сўнг амалиётга татбиқ этганлар. Одамзотнинг меҳнат ва ўзи учун бирон-бир фойдали маҳсулотлар ишлаб чиқариш саъй-ҳаракатлари билан боғлиқ бу фаолияти асрлар ўтиши билан тобора такомиллашиб, юқорироқ савия ва босқичларга кўтарила борган.

Кейинчалик у ўз фантазияси маҳсули бўлмиш турфа нақлиёт воситаларидан — аравалар, чаналар, қайиқлар, мўъжаз кемаларни ихтиро қилган. Асрлар ўтиши билан паровозлар, автомашиналар, осмонда учиш воситалари саналмиш катта-кичик самолётлар, сув ости кемалари ҳам аввало инсон хаёлида, турли асотир, ривоят, афсона ва халқ достонларию қиссаларида пайдо бўлган-у, шундан кейингина амалга жорий қилинган.

Кўриниб турибдики, инсон ҳамма вақт ўз хаёлоти ва тахайюлоти билан ҳамнафас яшаб, доимо уни ҳаётга татбиқ этишга уриниб келган ва аксарият ҳолларда бунга эришган ҳам. Юқорида таъкидлаб ўтганимиздай, айни шу ҳолат ўзбек халқ оғзаки ижоди намуналарию бадиий адабиётда ҳам ҳамиша ўз ифодасини топиб келган.

Айни вақтда, алоҳида таъкидлашимиз зарурки, ўзбек адабиётида бадиий фантастикасининг соф илмий, маърифий, ижтимоий-фалсафий йўналишлари XX асрнинг иккинчи ярмида чинакамига ривож топиб, жаҳон илмий-фантастикасининг энг яхши намуналари сафидан муносиб ўрин ола бошлаган.

— Бир куни Ўзбекистон халқ ёзувчиси, машҳур адиб Одил Ёқубов билан суҳбатлашиб қолганимизда, гап фантастик адабиёт ҳақида бўлди. Шунда Одил ака Сизнинг асарларингиз тўғрисида «Ҳожиакбарнинг ижодини кузатиб бораман. У ажойиб ва ғаройиб воқеа-ҳодисаларни ҳаётий ҳақиқатлар билан уйғунлаштириб, шундай топиб ёзади. Роса меҳнаткаш ижодкор. Мен яқинда янги романлари билан танишиб чиқдим. Ундан кўп илм сирларини ўрганса бўлади. Бу укамиз ижод қилишдан ташқари «Сирли олам» журнали ва «Қалб кўзи» газеталарини чоп этиб келмоқда. Ҳожиакбар куч-қудратини аямай, элга баҳоли қудрат хизмат қилаётир. Ёшлар ундан кўп нарса ўрганса бўлади...», дея тўлқинланиб гапирди. Камина ҳам сиз ёзган асарларни доимо мутолаа қилиб бораман. Мен ҳам ашаддий мухлисларингизданман. Сиз қандай ижод қилишга вақт топасиз? Ахир, газетачилик ижодкорнинг жуда кўп вақтини олади-ку?

— Улкан устоз ва отахон адибимиз Одил аканинг ўзбек фантастикаси ҳақидаги бундай самимий, илиқ фикрларини мен ҳам кўп эшитганман. Бугина эмас, у киши ёшлик пайтларимизда бизнинг дастлабки китобларимизга ўзлари қўлларига қалам олиб, муҳаррирлик ҳам қилганлар, ёш фантастлардан ўзларининг қимматли маслаҳатларини аямаганлар. Шунинг учун ҳам биз Одил акадан умрбод миннатдормиз.

Газетачилик ижодкорнинг жуда кўп вақтини олишига келсак, бу табиий бир ҳол деб ўйлайман. Ҳар қандай ижодкор, у — носирми, шоирми, фантаст-адиб ёки драматургми, қатъи назар — аксарият ҳолларда аввало журналист, газетачи ёки бирон-бир соҳа ва муассаса мутахассиси ҳисобланади. Бунинг ижобий томони — бирон-бир соҳада муҳим ишлаб ижод қилган адиб ҳаётдан узилиб қолмайди, ўз замонаси ва замондошлари билан ҳамнафас яшайди ва буларнинг бари унинг ижодида ҳам ўз интихосини топади. Салбий томони эса, ўша ўзингиз айтганингиздек, хизмат вазифалари ижодкорнинг жуда кўп вақтини олиб қўйиши билан боғлиқ. Шунга қарамай, у ҳамма вақт ёниб яшаши, машаққатли, аммо шарафли меҳнати билан ижодкор, фуқаро ва шахс сифатида ўзлигини узлуксиз тасдиқлаб бориши керак, деб ўйлайман. Шундагина унинг асарлари, турфа-туман хаёлий, тахайюлий, мистик усулларда ёзилганидан қатъи назар, долзарб, ҳаётий, самимий, ўқувчи қалбини забт этадиган савияда бўлади.

— Ҳожиакбар ака, ижодкор қайси жанрда қалам тебратса, ўша йўналишда кўп нарса билишга интилади. Тинимсиз изланади. Айтмоқчиманки, фантастика жанри ўта мураккаб. У фан ва техника соҳасидаги барча билимларни ўз ичига қамраб олади. Фан-техника муаммолари ва инсоннинг ички дунёси масалаларини Сиз қандай уйғунлаштиришга эришасиз?

— XX асрда илмий-фантастик адабиётнинг гуриллаб ривожланишига кучли таъсир кўрсатган етакчи омиллардан бири аслида илмий-техника инқилоби жараёнидир. Бу жараёнда инсон дунёқараши, унинг тасаввурлари ва тафаккур тарзида туб бурилишлар юз бериб, башарият фан-техника соҳаларида янгидан-янги чўққиларни кўзлай бошлади. Бунинг учун эса, табиийки, унга яна ўша фантазия, яъни тахайюлот ўта қўл келади. Бадиий фантастика эса, инсон тафаккури, унинг маънавий дунёсида ана шу ўзгаришларни акс эттирувчи бир кўзгу сифатида майдонга чиқди. Фантастика бевосита инсон ҳаёти, унинг руҳияти ва ижодиёти билан боғлиқ манбадан озуқланса, ҳаёт ҳам, ўз навбатида, фантастик адабиётда илгари сурилган янги-янги тахайюлий ғояларни амалга татбиқ қила бошлади. Ҳаётий ва хаёлий ҳақиқатларнинг бу тариқа уйғунлашуви бадиий адабиётда ҳам ўз ифодасини топмаслиги мумкин эмас эди. Бадиий фантастика ана шулар замирида юзага келди. Ўзбек адабиётида бу жараён худди илмий-техника тараққиёти каби бир оз кечроқ бошланганига қарамай, унинг дастлабки қадамлариёқ кўп сонли ўқувчиларда бу жанрга нисбатан ёруғ бир умид ва ишонч уйғотди. Ҳозирги кунда ижод қилаётган фантаст-адиблар, айтиш мумкинки, ўқувчиларнинг ана шу ишончини оқлашди ва ўзбек фантастикасини замонавий адабиётнинг жаҳон айвонига олиб чиқишмоқда.

— Жаҳон халқлари адабиётида фантастиканинг ўз ўрни ва мавқеи бор. Камина ҳам жаҳон фантастик адабиёти намояндаларининг кўпгина асарларини ўқиганман. Баъзи ўзбек тилига ўгирилганлари ҳам бор. Рус тилида эса жаҳон фантастикасининг ўнлаб жилдлик китоблари чоп этилганлиги маълум. Ана шу китоблардан айримларини мутолаа қиларканман, уларда шарқона руҳ, шарқона ташбеҳлар шундай уфуриб турганлигини сезиб, Шарқ ва Ғарб бирбири билан азалдан яқинлигини қалбдан ҳис этдим. Тўғриси, илгари жаҳон адабиётини кўпроқ рус тили орқали ўқирдик. Давлатимиз ҳар томонлама мустақил бўлди, хориж тилларига эътибор кучайиб, кўп имкониятлар пайдо бўлди. Ҳар бир тилдаги асарларни асл нусха, яъни инглиз, олмон ва бошқа тилларда ўқишимиз, уларни бевосита ўша тиллардан ўзбекчага ўгиришимиз мумкин. Лекин ҳозирги кунда негадир таржима масаласи бир оз сустдек туюлади менга. Мана юртимизда «Жаҳон адабиёти» журнали чоп этилаётир. Журнал анча хайрли ишларни амалга ошириб келмоқда. Бироқ фантастика соҳасидаги китобларни чоп этиш, таржима қилишда ижодкорларимизда нимадир етишмаётгандай...

— Чинданам, ҳозирги даврда жаҳон адабиётида бадиий фантастика етакчи ўрин ва мавқега эга. Масалан, биргина АҚШда чоп этилаётган жами бадиий адабиётларнинг 40 фоизини илмий-фантастик, саргузашт ва детектив асарлар ташкил қилади. Ҳар қандай фантастик асар сюжет қурилиши эса, кўпинча саргузашт ва детектив жанрлар унсурлари билан уйғунлашиб кетган бўлади.

Республикамизда «Жаҳон адабиёти» журнали чоп этила бошлагани ижтимоий-маданий ҳаётимизда улкан воқеа бўлди. Ҳақиқатдан ҳам ойнома кўпгина хайрли ишларни амалга оширмоқда. Эндиликда журнал илмий-фантастика ва саргузашт жанридаги таржима асарларини чоп этишда ҳам улкан тажриба майдонига айланади, деб умид қилишга ҳақлимиз.

Таржима масаласида ижодкорларимизда бирмунча сусткашлик борлиги ҳақидаги фикрингизга қўшиламан. Менимча, бу — аввало таржима асарларига тўланадиган қалам ҳақининг нисбатан озлиги билан боғлиқ масала. Бундан ташқари мустақиллигимиз маҳсули бўлмиш «Жаҳон адабиёти» журнали таъсис этилгунига қадар бу соҳа билан шуғулланадиган марказ йўқ эди, ҳисоби. Эндиликда бу борада ҳам таржимон ижодкорлар учун каттагина йўл очилди. Бу ёғига бел боғлаб, тер тўкиш, ишлаш керак.

Таржима китобларини нашрдан чиқариш масаласига келсак, бизда олис ва яқин ўтмишимизда бу соҳанинг чуқур билимдонлари, юксак бадиий маҳоратга эга таржимонлар кўп ўтган. Айтиш мумкинки, Ўзбекистонда йирик таржима мактаблари яратилган. Улар ҳозир ҳам бор. Лекин биз таржима учун керакли китобларни тополмаяпмизми ёки бунга нашриётлардаги ўткинчи қийинчиликлар монелик кўрсатаётирми, лекин ҳозирча ўқувчи қалбини чинакамига забт этадиган таржима асарлари анча кам чоп қилинаётир. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги атоқли ижодкорлардан Расул Ҳамзатов, Ўлжас Сулаймонов, Андрей Вознесенский, Давид Кугултинов, жаҳон фантастикаси намояндаларидан Эдгар По, Жюль Верн, Герберт Уэллс, Александр Грин, Карел Чапек, Томас Мор, Гоголь ва бошқаларнинг дунёга машҳур асарлари бизда ҳали ҳануз ўз таржимонларини кутаётир. Бу борада муайян ишлар амалга оширилган. Айтайлик, Данте, Ҳёте, Свифт, Толстой, Достоевский, Булгаков каби буюк ижодкорларнинг шоҳ асарлари ўзбекчага юксак бадиий савияда ўгирилган бўлса-да, лекин бундай олий даражадаги таржималар жуда-жуда озчиликни ташкил қилади. Ҳозирги ўқувчиларимиз «Илоҳий комедия», «Фауст», «Гулливернинг саргузаштлари», «Уста ва Маргарита», «Робинзон Крузо» сингари буюк таржима асарларига жуда-жуда чанқоқ. Мустақиллигимиз шарофати билан бу соҳадаги ишларни ҳам юксалтириш мавриди аллақачон етган, деб ўйлайман.

— Ҳожиакбар ака, ҳозирги ўзбек фантаст-ёзувчилари ва шогирдларингиз ҳақида нималар дея оласиз?

— Ҳозир адабиётимизда бу соҳада Мавлуда Иброҳимова, Қаҳрамон Аҳмедов, Озод Мўмин, Порсо Ҳошим каби иқтидорли ёш адиб ва шоирлар баракали меҳнат қилишаяпти. Гарчанд улар ўнлаб асарлар чоп этиб улгуришмаган бўлса-да, дунё юзини кўрган бир қатор ҳикоя, шеър ва қиссаларида ўзларининг муайян ҳаётий тажрибалари, ўзига хос адабий маҳоратлари, янги-янги тахайюлий ғоялари ва ноёб истеъдодлари билан кўзга кўриниб қолишди. Мазкур соҳанинг моҳир устаси, машҳур ёзувчи Тоҳир Маликнинг фантастикадан бирмунча чекиниб, детектив жанрига ўтиб кетганлиги биз учун ачинарли ҳол, албатта. Лекин орқамиздан изма-из келаётган навқирон фантаст ижодкорлар яқин келажакдаёқ унинг ўрнини тўлдиради, деб умид қиламан.

— Дарвоқе, келажак ҳақида... Маълумки, фантастика ўзининг бошқа вазифаси ва мақсадлари билан бир қаторда истиқболшунослик билан ҳам шуғулланади. Инсоният, хусусан, мустақил она юртимизнинг яқин бир олис келажаги билан боғлиқ башоратлар ҳақиқатга нечоғли яқин деб ўйлайсиз?

— Бадиий адабиётда шундай ҳолат шаклланганки, яқин ва олис келажак, унда мавжуд бўладиган жамият ва истиқболда яшовчи инсонни бадиий таъриф-тавсиф этиш гўёки фантастик адабиёт зиммасига юкланган. Реалистик адабиётда ҳеч ким 3-4 мингйилликлар ҳақида асар ёзмайди. Улар бари бадиий фантастика жанри тасарруфига берилган ва бу соҳа мутасаддилари ҳормай-толмай янги жамият, тараққиёт, фан-техника истиқболлари, келажакка йўналган ижодий тафаккур талқини хусусида қалам тебратишади.

Истиқболда кечиши мумкин бўлган воқеа-ҳодисаларни олдиндан башорат қилиш санъати ҳаётий тажрибада, адабиётда аллақачон ўз ўрнини топган. Бир вақтлар афсона ва ривоятлар, эпос ва фантастика асарларда тасвирланган учар гиламлар, ўзи юрар ёғоч отлар ва аравалар, ойнаи жаҳон, сеҳрли ойнаклар, одамларнинг олис масофалардан туриб бир-бирлари билан мулоқот қилишлари, ғойибдан турли хабарлар келиши, темир одамлар — бугунги кунга келиб, самолёт, автомашина, телевизор, компьютер, телефон, радио ва роботларга айланган. Булар барчаси фантастиканинг нечоғли ҳаётий заминга таяниб иш тутишини тасдиқламайдими?!

«Жами дунёвий қувватларни ўзида тажассум этган учувчи қуроли; азбаройи қайнаб-қизиганидан оқариб кетган,кўзни қамаштирувчи ёрқин аланга устуни; ўлим ўроғидай ўнта қуёш ҳароратига тенг даҳшатли портлаш...

Минг кўзли Индранинг яшин ва чақмоқлари қуввати билан баробар маҳобатли куч жами тириклик дунёсига қирон келтириб, ер-кўкни остин-устин қилади.

Бутун борлиқ... кукунга айланади...»

Кўҳна ҳинд эпоси «Махабхарата»да тасвирланган бу антиқа манзара бронза (биринж) асрининг термоядровий қурол билан жиҳозланган самолёт-снарядининг таърифи эмасми, ахир?!

Ядрочи-физик ва ядро қуроли яратиш лойиҳасининг раҳбари Роберт Опенгеймер башарият тарихининг ибтидосидаёқ ядро уруши бўлгани эҳтимолини истисно қилмайди. У қадимги ҳинд маданиятининг билимдонларидан бўлиб, ёзма обидалардаги кўз кўриб қулоқ эшитмаган даҳшатли қурол тасвиридан ҳам яхши бохабар.Шу биргина мисолларни кўҳна илоҳий битиклардан «Авесто», Алишер Навоий, Абдураҳмон Жомий ва бошқа мумтоз шоир ва адибларнинг асарларидан ҳам кўплаб келтириш мумкин.

— Ҳожиакбар ака, кейинги йилларда салмоқли ишлар қилдингиз. Бу мустақиллик шарофати туфайли, шундай эмасми?!

— Худди шундай. Айниқса, Мустақиллигимизнинг 10 йиллик тантанаси нишонланган бу қутлуғ йил камина учун сермаҳсул ва завқли бўлди, деб баралла айтаман. «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясида «Туташ оламлар», «Икки жаҳон овораси» номли икки илмий-фантастик романим нашрдан чиқди. «Шарқ юлдузи» журналининг 3-сонида ушбу асарларнинг мантиқий давоми бўлмиш «Самовий муҳаббат» номли романим ҳам дунё юзини кўрди. Шўролар даврида илмий-тахайюлий, мистик йўналишдаги бундай асарлар чоп этилишини тасаввур ҳам қилиб бўлмасди. Ушбу учала асаримни ҳам фантастика мухлислари менинг мустақиллигимиз тўйига аталган муносиб туҳфаларим сифатида қабул қилишса, бошим осмонга етган бўларди.

— Ҳозир қандай янги асар билан бандсиз?

— Айни кунларда юқорида номлари зикр этилган асарларимнинг айрим сюжет йўналишлари асосида «Самовий муҳаббат» номли хаёлий-драматик мусиқали пьесамни ёзиб тамомладим. Уни Муқимий номли мусиқали драма ва Тошкент оперетта театрлари бу йил саҳналаштириш ниятида. Ҳозир ана шу асарни қиёмига етказиш устида иш олиб бораяпман.

ВАЗИЯТ ЯНА ЧИГАЛЛАШДИ

Яқин Шарқда яна вазият чигаллаша бошлади. Бунга Исроилнинг ФАТХ ҳаракатининг етакчиси Марван Бархутийнинг қамоққа олиш ҳақидаги қарори сабаб бўлди. Маълумотларга кўра, исроилликлар Бархутийни фаластинлик жангариларни тайёрлашда айблаяпти.

Фаластинликлар эса ўз навбатида исроилликларни кутилган музокараларни қасддан бузганликда айблашаяпти. Маълумки тез кунларда Исроил ташқи ишлар вазири Шимон Перес ва фаластинликлар етакчиси Ёсир Арофат ўртасида вазиятни мўътадиллаштириш борасида учрашув ўтказилиши лозим эди.

Исроил бош вазири Ариэл Шарон «ўқлар ёмғири остида» ҳеч қандай учрашув бўлмаслигини маълум қилди. Исроилликлар Фаластинни 48 соатлик тинчлик шартини бажармаганда айблашмоқда. Шанба куни Исроил танклари Фаластин тасарруфидаги ҳудудга кирган. Бу ҳаракатни фақат фаластинликларнинг ашаддий қаршиликларигина тўхтатиб қолган.

XORIJDA

ЖОСУСЛИК САМОЛЁТИ ЙЎҚОЛДИ

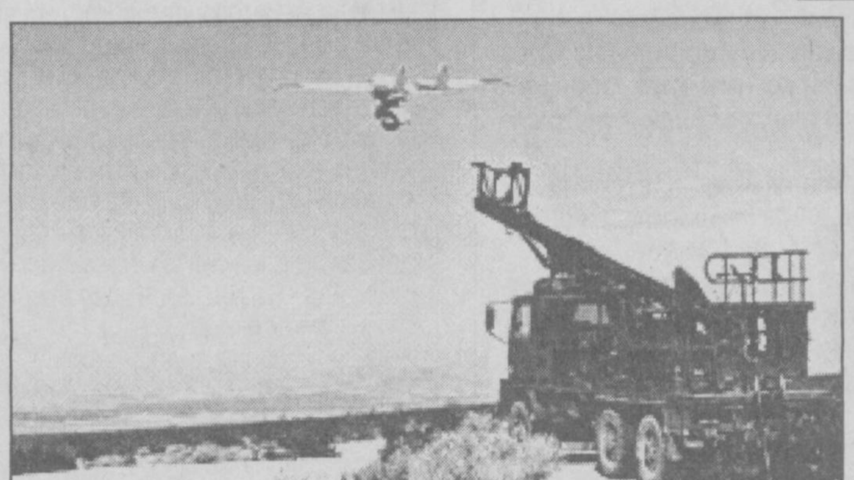

АҚШда ҳарбий тайёргарликлар кенг миқёсда давом этмоқда, барча ҳарбий кучларни қайта жойлаштиряпти. Афғонистоннинг халқа сифатида ўраб олиниши режалаштирилган. Бундан ташқари, ҳарбийлар сафи заҳира ҳисобига тўлдириб борилмоқда. Маълумотларга кўра, АҚШ Афғонистонда учувчисиз ҳаракатланадиган жосуслик самолётини йўқотган. Толиблар ушбу самолётни уриб туширганликларига даъво қилишаяпти. АҚШ мудофаа вазири Рамсфельд эса шунчаки самолёт билан алоқа йўқолганлигини таъкидлади. АҚШнинг ҳарбий операциясидаги асосий ҳамкорларидан бири Англиядир. Маълумотларга кўра, Британиянинг махсус хизмати — SAS гуруҳи Қобул атрофида толиблар ҳужумига йўлиққан. Ушбу хабарни тасдиқлаш мақсадида Би-Би-Си Британия мудофаа вазирлигига мурожаат қилган. Мудофаа вазири вакили ушбу маълумотни тасдиқловчи ёки рад этувчи изоҳ бермаган. Афғонистон билан урушда британияликларнинг ҳам тажрибаси борлигини инобатга олсак, SAS хизмати салмоқли бўлиши мумкин. Британия флотига қарашли 13 та ҳарбий кема ҳам ҳозир ҳаракатда. Омон яқинида ўтказилиши режалаштирилган Британия ҳарбий тайёргарлигида 7 та Тарнадо қирувчи самолётлари ва 20 минг аскар иштирок этади. Агар Афғонистонга қарши ҳарбий ҳаракат бошланса, ушбу кучлар дарҳол Афғонистонга ташланиши эҳтимоли бор.

Американинг учувчисиз ҳаракатланадиган жосус самолётлари жуда юқори баландликка кўтарилиш қувватига эга. Уларнинг кўпчилиги ердан масофадан туриб бошқарилади. Самолётга асосан жосуслик хизматига мослаштирилган Pioneer ускунаси ўрнатилади. Ушбу ускунада телеобективли видеокамера ўрнатилган. Ушбу камералар орқали олинган тасвирлар автоматик тарзда марказга узатилади. Самолёт бошқарувини ердан учувчи ва олинган маълумотларни таҳлил қилувчи махсус ходимлар кузатиб туришади. Бу жосус самолётлар нафақат кундузи, балки инфрақизил нурлар ёрдамида тунда ҳам ишлаш имкониятига эга.

Ҳозирча ҳарбий операция учун Пентагон 350 та ҳарбий самолётни Афғонистон яқинидаги турли базаларга жўнатган.

ШИМОЛИЙ АЛЬЯНСГА ЁРДАМ

Россия мудофаа вазири Сергей Иванов Россия ҳамиша Афғонистондаги шимолий альянс қўшинларига ҳарбий ва моддий ёрдам бериб келганлигини, бундан кейин ҳам ёрдам давом этаверишини маълум қилди.

СОБИҚ КОММУНИСТЛАР ҒАЛАБАСИ КУТИЛМОҚДА

Польшада бўлиб ўтадиган парламент сайловларининг натижаси шов-шувли бўлиши кутилмоқда. Маълумотларга кўра сайлов мутлақ сўл демократик альянс — собиқ коммунистлар жамланган фирқанинг ғалабаси билан тугаши мумкин. Демократик альянснинг асосий рақиби бўлган «Солидарность» парламентга бирорта ҳам номзод ўтказа олмаслиги мумкин.

70-СЕССИЯ ИШ БОШЛАДИ

Венгрияда Интерпол Бош ассамблеясининг 70-сессияси бошланди. Унда 178 мамлакат ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларидан вакиллар иштирок этмоқда. Анжуманда халқаро террорчилик, уюшган жиноятчилик, наркобизнес ва қурол-яроғнинг ғайриқонуний савдосига қарши ҳамкорликда тадбирлар ўтказиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади.

SAS TECHNOLOGY

Пищевые комплексы технологии SAS

РЕВОЛЮЦИЯ в пищевой промышленности

Технологическое оборудование по производству:
ДРОЖЖЕЙ, МУКИ, ТЕСТА, РАСТИТЕЛЬНОГО МАСЛА, МАКАРОН, МАРГАРИНА, КОМБИКОРМОВ

Любое технологическое оборудование в области пищевой промышленности по заказу клиента

Проектирование и сдача комплексов "под ключ"
Реконструкция и модернизация действующих производств
Содействие в составлении технико-экономического обоснования

Доказательство успеха: сотни комплексов работающих во многих странах мира

ANA GROUP

Офис в Стамбуле - Тел.: (0212) 249-46-56 (pbx), Факс: (0212) 251-35-28
Офис в Москве - Тел.: (007-095) 941-86-59, Факс: (007-095) 941-86-60
Офис в Ташкенте: ул. А.Темура, 107-б, 5-й этаж, комната А-9
в здании Международного Бизнес Центра
Тел.: (998-71) 101-56-88, 120-79-84, 120-79-85. Факс: (998-71) 120-79-86
Web site: www.sas-tech.com
e-mail: sas@sas-tech.com

INDIA, TURKEY, NETHERLANDS, BULGARIA, RUSSIA, FRANCE, UKRAINA, ALGERIA, ROMANIA, TUNISIA, MEXICO, KAZAKHSTAN, AZERBADJAN, EGYPTE, IRAN, TANZANIA

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИНИНГ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ФИЛИАЛИ

2001 ЙИЛ 26 ОКТЯБРЬ, 9, 23 НОЯБРЬ КУНЛАРИ КИМОШДИ САВДОЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

САВДОГА ҚУЙИДАГИЛАР ҚЎЙИЛАДИ:

«KOMPYUTER SPECTR» масъулияти чекланган жамиятнинг Сирдарё вилояти, Сирдарё тумани, «Ҳақиқат» ширкат хўжалигида жойлашган дам олиш маскани (мол-мулки билан), умумий майдони 0,34 га.

Бошланғич нархи — 3 027 436,0 сўм.

«МБ—Механизатор» очиқ турдаги акциядорлик жамиятига тегишли бўлган, Сергели тумани, Нилуфар кўчаси, 16-уй манзилида жойлашган ошхона биноси.

Бошланғич нархи — 5 964 428,5 сўм.

«Ўзавтотранс» давлат акциядорлик компаниясига қарашли 10-сон Тошкент автотаъмирлаш корхонасининг Тошкент шаҳар, С.Раҳимов тумани, Дадабоев кўчаси, 64-уйда жойлашган, умумий майдони 241,0 кв.м бўлган «Тайёр маҳсулотларни сотиш» биноси.

Бошланғич нархи — 1 711 900,0 сўм.

Ўзбекистон Фанлар академиясига қарашли, Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани, 143-уй, Академиклар шаҳарчасида жойлашган «Академтаъминот» ДУКнинг қуйидаги автотранспорт воситалари:

— 1982 йилда ишлаб чиқарилган, д/б 10 АС 965 бўлган «РАФ-2203» русумли автотранспорт воситаси. **Бошланғич баҳоси — 756 322,0 сўм.**

— 1981 йилда ишлаб чиқарилган, д/б 10 АК 821 бўлган «ГАЗ-24» русумли автотранспорт воситаси. **Бошланғич баҳоси — 240 079,0 сўм.**

— 1983 йилда ишлаб чиқарилган, д/б 10 AQ 461 бўлган «РАФ-2203» русумли автотранспорт воситаси. **Бошланғич баҳоси — 756 322,0 сўм.**

— 1981 йилда ишлаб чиқарилган, д/б 10 АС 768 бўлган «РАФ-2203» русумли автотранспорт воситаси. **Бошланғич баҳоси — 756 322,0 сўм.**

— 1981 йилда ишлаб чиқарилган, д/б 10 АС 965 бўлган «Нисса-2203» русумли автотранспорт воситаси. **Бошланғич баҳоси — 307 992,0 сўм.**

Савдолар соат 10.00 да бошланади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур тумани, Навоий кўчаси, 69-уй. Метронинг «Алишер Навоий» бекати. Телефонлар: 144-44-73, 144-71-78.

КИТОБ — СОДИҚ ДЎСТ

ЎҚИШ ВА УҚИШ КЕРАК

Ойқор тоғи Бахмал туманида. Шу ерлик аҳоли ўртасида турфа хил ривоятлар юради. Эмишки, Ойқордан қишин-ёзин қор аримасмиш. Борди-ю, Ойқорда қор тугаса, қаҳатчилик бўлади, деган гап ҳам бор. Шукрки, Ойқорда ёзнинг жазирамасида ҳам қор мўл.

Хизмат юзасидан уч-тўрт бор Бахмалда бўлдим. Туман аҳли баҳорда осмонга қараган эл. Ёмғирга қараб деҳқончиликни белгилаб олади. Бу ерда ҳеч бир хонадон йўққи, мевали ва манзарали дарахт экмаган бўлса. Бундан ташқари, туман аҳли теракнинг қадрига етади. Ҳар бир хонадон, корхона ёки мактаб ҳовлисидаги теракларни кўриб кўз қувнайди.

Шу туманга тадбиркор, зиёли ва ташаббускор раҳбар Муса Анорбоев (яқинда у Мирзачўл тумани ҳокими этиб тайинланди) ҳоким бўлгандан сўнг, бахмалликлар ҳар йили жон бошига 10 тадан кўчат экадиган бўлди.

Яқинда Бахмалда бўлганимда Муса аканинг «Ойқорнинг оқ тонглари» китобини олдим. У кишининг яхшигина ижодкор эканлигини кўриб табрикладим.

— Мен хотира ёзмайман. Зотан, бунга на вақт, на имконият бор. Бироқ ўзим гувоҳ ва иштирокчиси бўлган ишларни, кўз ўнгимда, одамлар ҳаётида, уларнинг руҳида, қарашларида юз берган ўзгаришларни ёзишга ички бир эҳтиёж сезаман, — дейди муаллиф.

Дарҳақиқат, китобдан ҳокимнинг кузатишлари, Ватанга, элга бўлган муҳаббати ўрин олган. Бир жойда муаллиф шундай дейди: «Туманга келган дастлабки кунлардаёқ сезган нарсам шу бўлдики, раҳбарларда фаоллик суст, хотиржам. Бу ташқаридан қараганда безарардек туюлиши мумкин. Ҳатто баъзилар «Тез борган жойга секин ҳам борамиз, катта ишда шошилишнинг кераги йўқ», деган нақлларни шиор қилиб олганликлари бу иш услубига ўрганиб кетганликларини кўрсатарди».

Туманнинг табиати ҳақида муаллиф шундай ёзади: «Бахмалда табиатнинг инжиқлигига чидаш учун фақат бахмаллик бўлиш керак».

Китобдан муаллифнинг ён дафтаридаги ёзувлар ҳам ўрин олган. Улардан айримларини келтирамиз:

— Чингиз Айтматов ва Мухтор Шахановнинг «Чўққида қолган овчининг оҳи-зори» китобини ўқиб чиқдим. Бу китобни бир марта ўқиш эмас, ёнда олиб юриш керак. Ўғлим ўқишдан келган эди, олиб кетибди.

— Болалар ҳеч қачон ёлғон гапирмайди. Агар ёлғон гапиришни катталардан ўрганмаса. Уларни ёлғондан асрамоқ керак.

«Ойқорнинг оқ тонглари»да муаллифнинг амал қиладиган қоидалари, ўгитлари, раҳбарлар учун ҳаётий муҳим иш тажрибалари ҳам ўрин олган. Бир жойда Муса Анорбоев шундай ёзади: «Раҳбармисиз, мурожаат билан ҳузурингизга борган кишига аввало бир пиёла иссиқ чой узатинг!»

Мазкур китобни баъзи оёғи ердан узилган раҳбарлар ўқиса кўп ва хўп иш бўлишини англадик. Шунинг учун ҳам уни ўқинг ва уқинг азизлар, дегимиз келди.

■ Эркин ЭСИРГАДИЕВ

ТИЛАК

ЎЗНИ КАШФ ЭТМОҚ ЙЎЛИ

Хосият кейинги ёзган шеърларини тўплаб, янги китоб тайёрлабди. Тўпламга кирган шеърларини ўқиб, кўнглимдан кечган фикрларни қоғозга туширдим. Адабиётда ҳам худди ҳаётдаги сингари ҳар кимнинг ўз манзили бўлади. Ёзувчи асар яратиш жараёнида ўзи белгилаган мезондан келиб чиқиб, манзил сари ҳаракат қилади. Бу йўлда у нималарга эътибор беради, нималарни олади, қайси сўқмоқлардан қандай юриб ўтади, албатта, ёзувчининг шахсий иши. Иқтидорига боғлиқ.

Шеърият эса инсон қалби кечинмаларини соф туйғулар, нафис ифодалар, ҳис-ҳаяжон билан мусиқийликка йўғрилган ҳолда манзил сари етаклаб боради. Шеърият дағалликни кўтармайди. Қачонки инсон юрагининг ғалаёни, ботинидаги сарҳад билмас ҳайқириқ кўнглидан қуйилса, ҳеч қандай андозага сиғмаса, бу ўринда, поэзияда дағалликни, эҳтиросли талотумни тушуниш мумкин, ҳатто табиий ҳолда қабул қилиш ҳам мумкин.

Шеърият осмонида бургутлар каби бир-бири билан бир лаҳза тўқнаш келиб, сўнгра ўз йўллари, манзиллари сари айрича ҳолда парвоз қилган Нодира ва Гейне, Анна Аҳматова ҳамда Пастернак, Абдулла Орипов ҳамда Эркин Воҳидов, Белла Аҳмадулина ва Усмон Азимларнинг ижодидаги ўзига хосликка, аввало, турли хил дунё деб қаралмоғи керак. Бироқ, бу улкан шоирлар ижодининг юксаклиги — уларнинг ҳар бири қалбни қўлга олиб қуйлай билди. Натижада поэзияда, жаҳон шеъриятида кўнгил ва ботиннинг мулки сифатида жаранглаган овозлар пайдо бўлди. Муҳимиям шу.

Бу шоирлар ҳақида, шеърият ҳақида ўйлар эканман, эзгулик ва яхшилик, ёруғлик ва ҳаяжон каби тушунчалар инсоният учун энг муҳим тарбия воситасидир, деган фикрга келаман.

Инсоннинг ҳайрати, севгиси, изтироби ҳамма тилларда бир хил маъно билан талқин этилади. Ҳаяжон ва оғриқни энг содда ва буюк таржимаси эса шеърдир.

Мен жаҳон шеъриятининг порлоқ йўлларини синчиклаб кузатаётган, ўз қалби ва тафаккури тўқнаш келганда лаҳзалар суратини иқтидор билан чизаётган истеъдодли шоира Хосият Рустамованинг кейинги йилларда ёзаётган шеърларини синчиклаб кузатиб келаяпман. Юқорида ёзган фикрларим ҳам унинг сўнгги бор қўлимга тушган шеърларидан кейин туғилди. «Туркистон» газетасида босилган шеъридан парча келтираман:

Шамол дарахтларни солди ларзага,
Тунга қоронғулик келганда малол.
Ўзим муҳаббатга ташна лаҳзада —
Сочим гуллаётган бўлса эҳтимол.

Юрагимда кечган оғриқни сизга қандай тушунтириб берсам экан? Қани энди тадқиқотчи бўлсам эди, буни ўйлаб ўтиришга ҳожат қолмаган бўларди. Хосиятнинг оғир операциядан кейин дунёга қайта юз тутганидан хабарим бор эди. У ҳақда турмуш ўртоғи, ҳалол, покиза инсон, иқтидорли шоир, ёзувчи Кўчқор Норқобилнинг «Дераза рахидаги гул» достонини йиғлаб ўқиб чиққаним эсимда.

Ишонасизми, бугун Хосиятнинг шеърларини ўқиб, уни дард ичида қайта тирилтирган Оллоҳга шукроналар айтдим. У «Тирикликкa мактуб» туркумида шундай ҳикоя қилади: «Касалхонанинг совуқ дераза ларига ўйчан тикилар канман, ташқарида эгасининг тепкисидан фарёд кўтарган итнинг аянчли вовуллаб қочгани эшитилди...»

Мен бу туркумдан тўрт қатор келтиришни етарли, деб ўйлайман:

Ётиб бирдан хўрлигим келди,
Шу хонанинг чироқларига.
Ўзим борар эдим...
Ит бўлсам —
Шу одамнинг оёқларига.

Биз бирда етиб, бирда етмайдиган тириклик қадри — тепки еб қочаётган итга ҳавас қилиш учун одам шоир бўлиши керак. Ит бўлиб ўша одамнинг оёқларига тепки ейиш учун боришини ўлимдан афзал билиш учун одам катта шоир бўлиши керак.

Баъзан инсон руҳиятида шундай кечинмалар бўладики, ҳамма нарса сени эрмаклаётганга, устингдан кулаётганга ўхшайди. Хосият шундай ҳолатга тушганда ёзганга ўхшайди бу шеърини.

Яшаш ўзи шуми? Наҳот —
Эрмак бўлиб тунларга
Мени бошлаб кетди Ҳаёт —
Эртаси йўқ кунларга...

Бу шеърнинг таржимаси борми?

Ҳаёт! Мен ҳақимда ўзинг айтмасанг,
Менинг борлигимни билмасди ўлим, —

дейди у яна бир шеърида. Ё, тавба! Ўлимнинг эсидан чиққани борми? Бор, — дедим. У — адабиёт , дедим. У — шеърият, дедим. Кўзимга қуйилиб ёш келди...

Хосият ҳеч кимга ўхшамайди, — дедим. Унинг шеърлари мақтовга муҳтож эмас, дедим. Хосият ўзини кашф этди, ўз эътиқодига собит шоира. Унинг туйғулари дарёдай мавжланиб оқади. У сўзни шундай ёрқин тарзда, кўнгилнинг измидан келиб чиқиб маҳорат билан ишлатади. Унда зўрма-зўракилик йўқ. Унда шоирнинг дунёсига, шоирнинг қалбидаги мўъжизакор уммонга ҳеч қачон қуруқ, ҳиссиз сўзлар, майиб-мажруҳ сатрлар, қолаверса, ҳаддан зиёд қуюқлаштириб ранг берилган, иложсизликдан, бадиийлик яратаяпман деб, аслида алаҳсирашдан бошқа нарса эмас — ёлғон оҳ-воҳлар йўқ.

Шундай ҳолга тушиб ўзини ҳам ораю сарсон қилган, ўқувчининг ҳам хафсаласини пир қилган, қалбида ҳеч бир туйғу мавжи сезилмайдиган шоирлар ҳам кам эмаслиги бугунги кунда рост-ку, ахир.

Хосият Рустамованинг шеърияти — туйғу, қалбдаги оғриқ, борлиқни бадиий образлар орқали сўзлатиб, шоирнинг «Мен»и билан муносабатга доимий равишда киришади.

У майда-чуйдалар, икир-чикирларга ўралашиб қолмайди. Инсонни ўйга толдирадиган, бу дунёнинг деймизми, ҳаётнинг деймизми моҳиятини англашга уринаётган, изланаётган, безовта бўлаётган шоир. Шунинг баробарида Хосият шеъриятда юксалиб бораётганини, унинг шеърияти шунинг учун ҳам анчагина юксак эканлигини кўриш мумкин.

Бир ёзувчи сифатида талқин қилганларим, фикрим шу. Хосият шеъриятнинг катта йўлига эсон-омон чиқиб олди. Бу йўлда уни қандай синовлар, шеър осмонида қандай парвозлар кутаётгани Яратганга аён.

■ Тўлепберген ҚАИПБЕРГЕНОВ, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ ёзувчиси

ПАРВОЗ ТАРАДДУДИ...

«БЕШИНЧИ» САҲИФА

«СИРНИ ОШКОР ЭТМАНГ, АКА»

Пойтахтдан келган ҳамкасбимиз Баҳоуддин Нақшбанд ҳазратлари қабрини зиёрат қилишни ихтиёр этганини пайқаб, ҳайдовчига вақтлироқ келишни тайинладим. Тонг ҳам отди, кун бўзарди. Аммо, Абдусаломдан дарак бўлмади. Сафар тадоригини саҳарда кўриб қўйганимиз учун-ми, бундан меҳмон олдида хижолатда эдим.

Мана, ҳайрият машинанинг овози эшитилди. Лекин ҳайдовчининг таъби тирриқ эди. У чой ҳам ичмади, овқат ҳам емади. Нима бўлдийкин? Абдусалом қарашимдан сезди чамаси, мени четга тортиб, ёрилди:

— Ғиждувондаги чорраҳада ДАН ходими ҳайдовчилик гувоҳномамни олди. Бу ёғига ўзингиз кафил.

Йўлга тушдик. Ўша чорраҳада формасига чанг-чунг қўнган, қолига яқин орада устара тегмаган пакананигина ДАН ходими олазарак турарди. Ҳуштагини кетма-кет чуриллатган «пакана», машинамиз йўлини тўсди:

— Ҳужжатларингизни беринг.

— Ярим соат илгари олгандингиз-ку, — деди Абдусалом, эси борми бунинг дея менга қараркан.

— Мен сизга айтаяпман! — зарда қилди «пакана».

Олдиндаги ўриндиқда ўтирганим учун ҳайдовчи ўрнига гувоҳномамни бердим-да, машинадан пастга тушдим. ДАН ходими гувоҳноманинг ҳамма томонини айлантириб кўрди. Ичини томоша қилди. Ўқий олмади шекилли: «Дўхтир, 500 сўм жарима тўлашингиз керак», деди чайналиб.

— Нега?

— Спидометрингиз ишламайди. Балонларнинг дами паст...

Энди тушундим нега Абдусаломнинг ҳайдовчилик гувоҳномасини олганига. Ўзимни босиб, дедим:

— Шунга шунчами, ўзингиз шу пулни олақолинг!

— Йўқ, дўхтир. Кассага тўлаб, квитанция келтирасиз, бўлмаса...

— Ахир, мен мухбирман...

Гапимни тугатмасимданоқ у таёғини ўйнатиб деди:

— Йўқ, дўхтир, қонун-қоида бор, бўлмайди.

— Сизга айтяпман-ку, мен, мен мухбирман! Меҳмонимиз кутиб қолди, ҳужжатларни беринг.

— Йўқ, дўхтир. Каттамиз билса...

— Қанақа одамсиз? Мен дўхтир эмасман, мухбирман, дедим-ку сизга.

«Пакана» шу савол-жавоб орасида бир неча машинанинг йўлини тўсишга ҳам улгурди. «Тико»дан тушган гавдали йигит биз томон келатуриб, «пакана»га қўл узатаркан, «салом Тўймасов», деди. «Пакана» хижолат ҳам бўлмади. Ҳалиги йигит мени таниркан чоғи, «дўсти»нинг қулоғига алланималар деди.

— Ако, биздан хато ўтти. Танимабмиз-да, дўхтир, эҳ мухбир ако!

— Булар ўқишни эмас, балки олиш билан бўлишни билишади. Ҳа-ҳа-ҳа, — деди гавдали йигит. — Машинадаги «тиббий ёрдам» ёзувини кўриб, сизни дўхтир деб ўтирибди-я. Саводинг гулласин сени-я, Тўймасов.

— Сирни ошкор этманг, ако. Талонингизни тешаман-а...

Кейин билсам, бу йигит ҳам илгари ДАНда ишлаган экан.

Ҳақиқатан ҳам биз туман марказий касалхонаси бош ҳакими машинасини бир кунга ижарага олгандик-да, Зиёратдан қайтаркамиз бояги «пакана» энди жойида кўринмас эди...

■ Даврон БАҲРОНОВ

«ОБУНА — 2002»

ОЗОД СЎЗ, ХУР ФИКР МИНБАРИ

«Мулоқот» Озод сўз, Хур фикр ва Эркин инсон минбари сифатида дунёга келди. У танлаган йўл — миллат манфаати, шахснинг ўзлигини англаши ва шу йўсинда Оламни англаш, Оламни тушуниш йўли бўлди.

Инсоннинг қадри унинг ҳурлигидадир.

Истиқлол шарофати билан Юртбошимиз раҳнамолигида янги жамият қуришга киришдик. Бу жамиятнинг йўли — адолат ва ишонч, инсон манфаатини ўйлаш, одамларга эътибор, соғлом авлод учун фидойилик кўрсатиш, бутун мамлакатда ободонлик ва фаровонликка эришишдир. «Мулоқот»нинг қўлма-қўл бўлиб ўқилишининг боиси ҳам унинг янгиланган жамиятга, озодликка, миллийликка, мафкурага хизмат қилаётганидадир.

Мамлакатимиз мустақилликка эришиб, жамият ва дунёқараш ўзгарди. «Мулоқот» ана шу ўзгаришларнинг олдинги сафида қадам ташлади, юртдошларимизнинг миллий ўзликни англашга, истиқлолни мустаҳкамлаш учун курашга руҳлантириб турди.

Ташкил бўлганидан мустамлакачилик йиллари хўрланган ва камситилган тарихимизни, улкан маънавиятимизни, қадриятларимизни, улуғ аждодларимизнинг бой ва маънавий меросини кенг халқ оммаси ўртасида тарғиб қилди ва ўтган қисқа даврда журнал ўз ўқувчиларини топди.

«Мулоқот» янги номларни кашф қилиш борасида ҳам ўзига хос мактаб бўлгани бугун ҳеч кимга сир эмас. У ёш олимларни, мусаввирлар, ёзувчилар ва шоирларни кафш этяпти. Айниқса, Ватанимиз ва халқимиз ўтмиши, шонли тарихимиз, миллий урф-одатларимиз, қадриятларимиз ҳақидаги мақолалар ўқувчилар эътиборини тортди.

Эълон қилинаётган аксарият кўпчилик мақолалар юртимизда рўй бераётган кейинги ўзгаришларга бағишланган. Уларда Истиқлолдан руҳланган буюк халқнинг ўтмиши, озодлик учун қилинган курашлар, жасур ва довюрак саркардалар, халқ қаҳрамонлари, она-юртнинг Истиқлолга эришуви ва Президентимиз Ислом Каримовнинг мардона фаолияти қаламга олинган.

«Мулоқот»нинг ҳар бир сонини интизорлик билан кутадиган ўз ўқувчиси бор. Буни таҳририятга келаётган мактублардан ҳам билиб олиш мумкин. Янги йилда эълон қилинадиган сонларда эса халқимизнинг урф-одатлари, миллий анъана ва удумлари ёритилган мақолалар билан бирга инсонпарвар жамият ва баркамол шахс, ҳуқуқий мерос, маънавият ва мафкура, илм ва эътиқод, маърифат ва камолот ҳақида баҳс ва мунозараларни ҳам эълон қилиб борамиз.

Нашр кўрсаткичларимиз:
Якка обуначилар учун — 844.
Ташкилотлар учун — 845.

■ Давлатмурод САЪДУЛЛАЕВ

INTER SPORT

ЖИДДИЙ ХАВФ ТУҒДИРАДИ

Англиялик футбол мухлислари терма жамоани жаҳон чемпионатига олиб чиқишда Майкл Овенга катта ишонч билдиришмоқда. Сабаби Майкл Овен икки йилдан буён Европанинг энг кучли футболчиси деб эътироф этилмоқда.

Жаҳон чемпионати учун Европа саралаш ўйинларининг финал босқичида Англия жамоаси Греция футболчилари билан

баҳс юритади. Бу учрашувда ғалаба Англия учун сув билан ҳаводек зарур. Аммо шу ҳафтада Овен билан боғлиқ терма жамоа олдида баъзи бир муаммолар пайдо бўлди. Герард Хулливернинг айтишича, шанба куни «Ливерпул» ҳамда «Тоттенхем» клублари ўртасида бўлган учрашувда Овен чап оёғидан жароҳат олган. Англия терма жамоаси сардори бўлиб майдонга тушадиган Майкл Овеннинг жароҳати узоқ муддатга чўзилиши ва натижада ўйинларга қатнаша олмаслиги мумкин. Бу эса финал босқичида Англияга жиддий хавотир туғдиради.

ҒОЛИБ БЎЛИШМАГАН

Францияда ноябрь ойида «Дэвис» кубоги теннис мусобақаси ўтказилиши мўлжалланмоқда. Бу турнир теннис бўйича Европада энг йирик мусобақа ҳисобланади.

Ўтган галги финал жуфтлик учрашувида австралиялик Седрик Пиолин ҳамда Фабрис Сонторо жуфтлиги Паул Харгус ва Сейнг Шалкенни 7:5, 6:1, 7:5 ҳисобида мағлубиятга учратганди.

Бу мусобақа тарихига назар ташласак, 1996 йилдан буён австралиялик теннисчилар кетма-кет уч марта ғалабани қўлга киритганлар.

Гарчи ўз уйида ғалабани қўлга киритиш осонроқ бўлса-да, французлар беш йилдан буён бирон марта ҳам ғолиб бўлишмаган.

ЛИЦЕНЗИЯ ҚАЙТАРИБ ОЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан «Олимбанк» хусусий ёпиқ акциядорлик тижорат банкида ўтказилган инспекция натижаларига кўра мазкур банк фаолиятида бир қатор камчиликлар мавжудлиги ҳамда банк капиталини қонунчиликда белгиланган миқдорда тўлиқ шакллантириш имконияти мавжуд эмаслиги аниқланди.

Мазкур банк омонатчилари ва кредиторлари манфаатларини ҳимоялаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг қарори билан «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисида»ги Қонуннинг 17- ва 53-моддаларига мувофиқ «Олимбанк» хусусий ёпиқ акциядорлик тижорат банкидан банк операцияларини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензия қайтариб олинди.

«Олимбанк» хусусий ёпиқ тижорат банкини тугатиш, шу жумладан, банк омонатчилари ва кредиторлари билан тўлиқ ҳисобкитобларни амалга ошириш вазифаси банкни тугатиш комиссияси зиммасига юклатилди.

Ўзбекистон ХДП МК Котибияти Олий Мажлис депутати Г. Б. Йўлдошевага ўғли **Руфат ЙЎЛДОШЕВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЧТЗ

«ТРАНСФОРМАТОР» ОТАЖ —

Ўзбекистон Республикаси ва МДҲ мамлакатлари бозорларида кучланиши 10, 35, 110 кВ ва қуввати 25-40000 кВА русумли
ҚУВВАТ ТРАНСФОРМАТОРЛАРИ ВА ТРАНСФОРМАТОР НИМСТАНЦИЯЛАРИ КОМПЛЕКТЛАРИ
етакчи ишлаб чиқарувчиси ва етказиб берувчисидир.

Шунингдек, қуйидагиларни ишлаб чиқаради:

■ бошқариш тармоқлари учун қуруқ паст кучланишли, уч фазали ва кўп мақсадли бир фазали трансформаторлар;

■ КТП-10 кВ, КТП-35, 110 кВ учун юқори кучланишли ва паст кучланишли аппаратлар ;

- юкланиш узгичлари – ВНРУ-10/400; РВЗ-10/400;
- ажратгичлар: РЛНД-1-10/400; РДЗ-1(2)35/1000;
- сақлагич-узгичлар блоки – БПВ-(2) (4);
- ток трансформаторлари – ТФЗМ-110 Б-У1;
- кучланиш трансформаторлари – НКФ-110-У1; ЗНОМ-35-У1;
- заминлагичлар – ЗОН-110М(Б)-ИУХЛ1;
- тортмалар – ПР-03;05;06;08;09;10; РЕ-19-4/43; РДЗ-1(2)
- халқ истеъмоли моллари (50 дан ортиқ турда).

Буюртмачининг талабига кўра ноандозавий бажариладиган трансформаторлар ва нимстанциялар ҳам тайёрлаб берилиши мумкин.

Куввати 25000 кВАгача ва кучланиши 10, 35, 110кВ русумли илгари ишлатилган трансформаторлар ва трансформатор нимстанциялар комплектларини ревизия этиш, таъмирлаш, синовдан ўтказиш, сотиш бўйича сервис хизматларини кўрсатади, синовдан ўтказилганлиги ҳақидаги ҳужжатлар ва завод сифат сертификатларини ҳам беради.

Корхонамиз маҳсулотлари сертификатга эга, давлат халқаро стандартларига мос, фойдаланишда ишончли ва хизмат кўрсатишда жўн.

Корхона интеллектуал мулкка мутлақ ҳуқуқларига эга. Барча ҳуқуқлар Ўзбекистон Республикаси Қонунлари билан ҳимояланган.

Ўзбекистон Республикасида ва МДҲ мамлакатларида ҳамкорликда ишлаш бўйича ҳар қандай таклифларингизни кўриб чиқамиз.

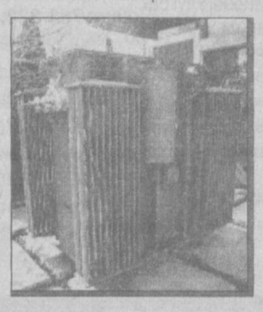

Манзилгоҳ:
Ўзбекистон Республикаси,
Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳри, 30.

Факс: (371-71) 3-16-86.
Алоқа телефонлари: (371-71) 3-11-39, 9-73-45, 9-75-24, 9-73-65, 9-72-42 (маркетинг бўлими).

Сизларни ҳамкорликка таклиф этамиз.

ТАШКЕНТСКИЙ ГОРОДСКОЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ БИРЖЕВОЙ ЦЕНТР

проводит 26 октября, 9, 23 ноября 2001 года в 10-00 часов аукционные торги

НА ТОРГИ ВЫСТАВЛЯЮТСЯ:

1. *Незавершенное строительством 4-этажный 24 квартирный жилой дом, принадлежащий ГПИ «Узбеккоммуналлойиха», расположенный в г. Ташкенте, Юнусабадском районе, массив «Юнусабад», квартал 2, стартовая цена — 276652290 сумов.*
2. *Имущество Комиссионного общества по заготовке и реализации мясопродуктов при АО «Бекабодгушт», расположенном в Ташкентской обл., г. Бекабад, ул. Аббасова, 31, стартовая цена — 56310454 сума.*
3. *Административное здание, принадлежащее «AGROCHETELQURILISH», расположенное г. Ташкенте, Яккасарайском районе, ул. У. Носира, 100, стартовая цена —29294659 сумов.*
4. *Автомашина марки УАЗ-33032, гос.номер 21-42 ТНБ, принадлежащая Ташкентскому Государственному экономическому университету, расположенному в г. Ташкенте, Чиланзарском районе, пр. Узбекистанский, 49, стартовая цена — 295072 сума.*

НАШ АДРЕС: г. Ташкент, Мирабадский район, ул. Мовароуннахр, дом 16а.
Телефоны для справок: 133-20-74, 133-46-13.

BOSH MUHARRIR
Azim SUYUN

MUASSIS:
O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

BO'LIMLAR:

Siyosat va huquq — 133-44-55
Iqtisodiyot — 133-76-04
Ma'naviyat — 133-07-20
Xatlar va ommaviy ishlar — 133-12-56, 136-55-16
Axborot — 133-12-56
Kotibiyat — 133-72-83
Reklama va e'lonlar — 133-38-55, 133-47-80
Faks — 133-73-43, 133-06-83

Gazeta 1918 yil 21 iyundan chiqa boshlagan.

VILOYAT MUXBIRLARI:

Andijonda — 25-16-16;
Buxoroda — 222-10-92;
Gulistonda — 25-03-80;
Jizzaxda — 5-49-85;
Navoiyda — 3-39-20;
Namanganda — 6-43-43;
Nukusda — 222-70-12;
Samarqandda — 35-20-54;
Toshkentda — 136-53-16;
Urganchda — 226-51-35;
Fargonada — 26-43-62;
Qarshida — 4-61-35;
Termizda — 3-79-98.

MANZILIMIZ:

700000, TOSHKENT, MATBUOTCHILAR KO'CHASI, 32-UY.

Navbatchi
Ilhom KAROMOV

Gazeta «Ozbekiston ovozi»-ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

Sahifalovchi-dasturchi
Ikromjon ISMOILOV

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili:
Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta Ozbekiston Respublikasi Davlat Matbuot Qomitasida 00004-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Gazeta ofset usulida, A—2 formatida bosildi.

Hajmi 2 bosma taboq.

«Ozbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Г — 2802

Topshirish vaqti — 21.00.
Topshirildi — 22.30

1 2 3 4 5 6

SOTUVDA ERKIN NARXDA